

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

2019

Tereza Koukalová

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra Sociologie

Role místních sdružení a aktivních občanů na rozvoj města Bakov nad Jizerou

Bakalářská práce

Autor: Tereza Koukalová

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie obecná a empirická

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Josef Bernard, Ph.D.

Hradec Králové, 2019

Zadání bakalářské práce

Autor:	Tereza Koukalová
Studium:	F16BP0053
Studijní program:	B6703 Sociologie
Studijní obor:	Sociologie obecná a empirická
Název bakalářské práce:	Participace občanské společnosti na rozvoji města Bakov nad Jizerou
Název bakalářské práce AJ:	Participation of Civil Society on the Development of City Bakov nad Jizerou

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cílem bakalářské práce je zmapovat občanskou společnost ve městě Bakov nad Jizerou a zjistit jakým způsobem spolky, sdružení a místní aktéři participují na projektech připravených samosprávou města, jak probíhá jejich komunikace s městem a zda mají na vedení města nějaký vliv. Pokud ano, co je k práci na rozvoji města láká a motivuje, která skupina lidí participuje nejvíce a jejich hodnocení a očekávání spojená s rozvojem města. Předmětem zkoumání je tedy struktura občanské společnosti a zjištění její role ve směřování městského rozvoje. Bude uplatněna kvalitativní metoda ve formě polostrukturovaných rozhovorů a analýza dokumentů.

BROKL, Lubomír. 2002. Hledání občanské společnosti. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky. Čmejrek, J., Čopík, J., Kopřiva, R., Bubeníček, V., Kociánová, J., & Wagnerová, J. (2009). Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Kernberg. MÜLLER, Karel B. 2003 Češi a občanská společnost: pojem, problémy, východiska. Vyd. 2. Praha: Triton. Filosofická setkávání. Nejděl, P., & Čermák, D. (2007). Participace a partnerství v místní veřejné správě. Sociologický ústav AV ČR. NEKVAPIL, Václav. 2008. Občanská společnost. Praha: Vyšší odborná škola publicistiky. ALBRECHT, L., HEALEY, P., KUNZMANN, K. Strategic spatial planning and regional governance in Europe. American Planning Association. Journal of the American Planning Association. 2003.

Garantující pracoviště: **Katedra sociologie,
Filozofická fakulta**

Vedoucí práce: **Mgr. Josef Bernard, Ph.D.**

Datum zadání závěrečné práce: **5.12.2017**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne .....

Podpis.....

Anotace

Koukalová, Tereza. *Role místních sdružení a aktivních občanů na rozvoj města Bakov nad Jizerou*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2019

Cílem bakalářské práce je zaměřovat občanskou participaci prostřednictvím spolků a sdružení. Jak tyto poté participují na místním veřejném dění a spolupracují s městem. Jak hlavní aktéři místního veřejného dění reflektují činnost města a jakým stylem k ní sami přispívají. Co je k práci na takovémto způsobu rozvoje města motivuje. Jaké hlavní problémy spojené s fungováním jak města, tak občanské společnosti identifikují a jaké by byly možné způsoby řešení. Jak se město staví k požadavkům vzešlým od občanské společnosti a jak ono samo reflektuje jejich aktivní účast na dění. Předmětem zkoumání je tedy občanská společnost, současný i plánovaný rozvoj města, následná analýza a zjištění role občanské společnosti v tomto procesu. Bude uplatněna kvalitativní metoda ve formě polostrukturovaných rozhovorů.

Klíčová slova: občanská společnost, participace, spolky, rozvoj města, spolupráce

Annotation

KOUKALOVÁ, TEREZA. *Local associations and active inhabitants impact on Bakov nad Jizerou city development*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, Univesity of Hradec Králové, 2019

The aim of this bachelor thesis is to describe civil participation through various associations. How they participate on local public events and cooperate with the city. How main representatives of local public events reflect city activities and in what way they contribute to them themselves. What is their motivation behind this way of participation on city development. What major issues linked to the functioning of both city and civil society are identified, followed by possible ways of solutions. What is the attitude of the city towards requirements emerged from the civil society and in what way the city itself reflects active participation of the civil society on public affairs. Thus, the research subject is the civil society, present and planned city development, consecutive analysis and determination of a role of the civil society in this process. Qualitative method in form of semi-structured interviews will be applied.

Keywords: civil society, participation, associations, city development, cooperation

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Mgr. Josefu Bernardovi Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce a také za cenné připomínky. Všem respondentům, kteří si našli čas a provedli se mnou rozhovor. V neposlední řadě pak kolegům z nižších ročníků, kteří mi pomohli s přepisem rozhovorů.

Obsah

1. Úvod.....	12
2. Stav dosavadního poznání a definice pojmů.....	13
2.1 Definice pojmů	13
2.1.1 Občan.....	13
2.1.2 Občanská společnost.....	13
2.1.3 Občanská participace	14
2.1.4 Spolek	15
2.1.5 Aktéři místního rozvoje	15
2.1.6 Veřejná správa	16
2.2 Formování občanské společnosti	16
2.3 Současné koncepce občanské společnosti	19
2.4 Občanská společnost u nás po roce 1989.....	21
3. Možnosti občanské participace	24
3.1 Občanská participace na lokální úrovni.....	24
3.2 Přístup „bottom-up“	26
4. Práce s podobnou tématikou	27
5. Výzkumné Otázky	28
6. Metody výzkumu	29
6.1 Konstrukce vzorku	30
6.2 Získávání a zpracování dat	32
6.3 Charakteristika zkoumané lokality	32
7. Výzkum.....	33
7.1 Charakteristika zkoumaného vzorku	33
Folklórní soubor Furiant	33

Divadelní spolek TYL	34
Projekt Identity města	35
Zvířetice	36
Kulturní a propagační komise	36
Komunitní centrum	36
Církev československá husitská a římskokatolická	37
7.2 Město a občanský sektor	39
7.3 Fungování města a klíčové problémy	44
7.4 Spolupráce mezi aktéry a vztah k veřejnosti	47
8. Závěr a kritická diskuze	53
9. Použitá literatura	56
10. Přílohy.....	58

1. Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá výzkumem občanské společnosti v Bakově nad Jizerou, a jak se tato podílí na rozvoji města. Zda k němu nějak přispívá a provádí nějakou vlastní iniciativu v tomto směru.

Toto téma jsem si zvolila za prvé vzhledem k aktuálně probíhajícím změnám ve městě, které vešly právě zdola od aktivních občanů a členů spolků. A zadruhé vzhledem k pro mě dostupnému terénu a vlastnímu zájmu o tuto problematiku.

Občanská společnost je velmi rozsáhlý pojem a možností občanské participace je velké množství. Proto se v teoretické části práce zaměřuji nejprve na definici pojmů a stav dosavadního poznání, dále pak na formování občanské společnosti, současné koncepce a stav občanské společnosti u nás po roce 1989. V závěru práce představuji možnosti občanské participace a důležitost přístupu „bottom up“.

V empirické části nejprve definuji cíle a použité metody výzkumu, kde zároveň formuluji výzkumné otázky, než přistoupím k výzkumu samotnému. Zde jsem se poté při psaní držela právě oněch výzkumných otázek, kdy jsem se vždy zaměřila na blok souvisejících a pokoušela se na ně s pomocí výroků respondentů odpovědět. Po každém bloku vždy následuje dílčí shrnutí týkající se dané problematiky. Odpovědi v jednotlivých blocích se mnohdy překrývají a prolínají, dle mého skvěle ilustruje propojenost těchto témat a komplexnost zkoumaného fenoménu.

V závěru poté shrnuji výsledky výzkumu a dílčí závěry a představuji možnou budoucí návaznost dalšího výzkumu, která zde rozhodně je. Rovněž zde kriticky zhodnotím, některé mnou provedené kroky.

Teoretická část

2. Stav dosavadního poznání a definice pojmů

V následujícím textu se pokusím přiblížit, jak je občanská společnost vnímána pohledem různých autorů s důrazem na české prostředí, jelikož to je oblastí mého zájmu. Avšak než přistoupím k problematice české občanské společnosti, je zajisté nutností alespoň stručně zmínit, jak se formuloval její teoretický základ v průběhu dějin a kteří myslitelé se občanskou společností zabývali. Pojetí občanské společnosti v dnešním českém prostředí z těchto koncepcí totiž pochopitelně vychází. Detailněji se poté zaměřím na výhradně české pojetí občanské společnosti. Nyní definuji, v jakém kontextu budu o občanské společnosti dále v průběhu práce hovořit a rovněž vymezím základní pojmy, se kterými budu v průběhu práce operovat.

2.1 Definice pojmů

2.1.1 Občan

Jelikož v mé práci budu zkoumat primárně občany a jejich participační úlohu v místě bydliště, přijde mi důležité nejprve vymezit právě pojem občan. Jak známo, již Aristoteles říká, že občané mají právo podílet se na vládě v obci. Cílem občana by pak mělo být dobro obce, tedy práce pro obecné blaho. Z toho vyplývá, že občan má svá práva, ale i povinnosti a především je součástí nepsané společenské smlouvy, která říká, že se jednotlivec bude snažit přispívat k dobru demokracie a státu, jehož je občanem. Na občana je tedy nutno nahlížet jako na člověka aktivně se podílejícího na fungování státu. [Těmín 2017]

2.1.2 Občanská společnost

Občanská společnost patří k nejmlhavějším a nejrozpornějším pojmům politické vědy i sociologie. Různí autoři ji uchopují různým způsobem, pročež může vznikat dojem, že každý z nich mluví o zcela odlišné občanské společnosti. Dva hlavní zdroje chápání občanské společnosti jsou historický kontext a tradice,

v nichž tato společnost vznikala a reálné fungování občanské společnosti v různých zemích. [Brokl: 2002]

Jana Stachová ve své práci píše: „Občanskou společností rozumím společnost občanů, kteří se občansky angažují a sdružují se ve veřejném prostoru odděleném jak od prostoru soukromého na straně jedné, tak od státu a trhu na straně druhé. (...) Definice občanské společnosti, která zahrnuje prostor pro organizované dobrovolné lidské spolčování, přivádí tedy do hry, alespoň v českých podmínkách, nestátní neziskový sektor“ [Stachová 2008: 10]. Upozorňuje zde tedy na fakt, že v českém prostředí nelze zcela oddělit pojem občanské společnosti od neziskového sektoru. Zároveň ale dále upozorňuje, že by rovněž bylo chybné, omezovat pojetí občanské společnosti pouze na něj, jelikož je nutné vzít v úvahu například i individuální participaci. Ta v mé práci jistě bude hrát svou úlohu ve formě místních aktérů. V mé práci se tedy nebudu zabývat čistě neziskovým sektorem. Jde mi především o aktivní občany, kteří iniciují místní dění a vytvářením nových projektů prospěšných obci vstupují do interakce s vedením města. Dále pak budu sledovat formální přijetí a osud těchto projektů. Tedy spolupráci s vedením města iniciovanou občany. Což nás přivádí k pojmu občanské participace, který by bylo rovněž dobré objasnit.

2.1.3 Občanská participace

Možností občanské participace je spousta. V první řadě se jedná o politickou participaci, „...která zahrnuje širokou škálu činností. Nejvýraznějším projevem politické participace je účast ve volbách, a to jak ve smyslu aktivního volebního práva (účast na hlasování), tak volebního práva pasivního (kandidatura ve volbách). K politické participaci patří i účast na demonstracích a stávkách, podepisování petic apod. Významnou součástí politické participace občanů představuje členství v politických stranách a v dalších organizacích, aktivity občanů v různých společensko-kulturních institucích. V těchto případech mluvíme o konvenční politické participaci.“ [Čmejek, Čopík 2016: 110]

„Existuje i participace nekonvenční, která je neméně důležitá. Patří k ní takové formy jako sprejství, blokování dopravních komunikací či hraničních

přechodů, bojkot určitého zboží, určitých obchodních řetězců, různé happeningy. Širokou škálu forem nekonvenční participace uzavírají násilné a teroristické akty.

(...) Další významnou participační aktivitou na veřejném životě občanské společnosti je dobrovolná práce, která není motivována individuálním ziskem, ale snahou pomoci řešit humanitární, sociální a další naléhavé problémy. Pro komunitní aktivity je charakteristická úzká vazba na politický a veřejný život konkrétních municipalit. Z obsahového hlediska se však komunitní aktivity prolínají s ostatními aktivitami občanské společnosti.“ [ibid.:111]

Občanská společnost má tendenci se sdružovat do institucí jako například spolek, který se nyní budu snažit krátce definovat. Důležitým článkem jsou rovněž tzv. místní aktéři či aktéři místního rozvoje, které rovněž krátce představím.

2.1.4 Spolek

Spolkem rozumíme seskupení tří a více osob, které se dobrovolně sdružují za účelem naplňování společných zájmů a integrování lidí s podobnými zájmy. Tyto zájmy jsou pak orientovány směrem dovnitř na členy spolku nebo směrem ven ku prospěchu širší veřejnosti. Legislativa jasně definuje, že hlavní činností spolku musí být bezvýhradně uspokojování zájmů, pro které byl spolek založen. Pokud existuje vedle uspokojování zájmů spolku ještě činnost výdělečná, musí být s výdělkem naloženo ve prospěch spolkové činnosti. Nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něho. [zákon č. 89/2012 Sb., §214-217]

2.1.5 Aktéři místního rozvoje

Aktérem je každý subjekt, který je nositelem, iniciátorem nebo realizátorem ekonomické či sociální aktivity. Jsou to jedinci, firmy, organizace a instituce veřejného, podnikatelského anebo občanského sektoru, kteří mají zájem a schopnost přispět k tvorbě rozvojové strategie. [Studijní opory MENDELU].

2.1.6 Veřejná správa

„Do definice veřejné správy se obvykle promítají dva přístupy k tomuto pojmu. Jeden přístup akcentuje institucionální hledisko, veřejnou správu chápe jako souhrn institucí, které vykonávají správní činnost ve veřejném zájmu. Druhý přístup akcentuje veřejnou správu jako správní činnost. Spočívá zejména ve vydávání správních aktů, spravování, službě a dozoru. (...) Je také chápána jako správní činnost, kterou vykonávají zmocněné subjekty na základě zákona v rozsahu přikázané pravomoci působnosti.“ [Čmejek, Čopík 2016: 7] Veřejná správa se dělí na státní správu a samosprávu. Já budu ve své práci zaměřena na obec, tedy samosprávu.

2.2 Formování občanské společnosti

Občanská společnost se formuje jak z důvodu aktivní občanské participace, kterou jsme definovali jako součást toho být občanem, ale rovněž z pocitu, který Skovajsa popisuje takto: „V každé, i sebevíce demokratické společnosti, o těch nedemokratických ani nemluvě, se jednotlivec dostává do situací, kdy cítí, že se jeho zájmy rozcházejí s požadavky státu.“ [Skovajsa 2006] Tento pocit datujeme až ke vzniku prvních státních uskupení, zvláště pak antických demokratických forem státu, kde již můžeme vidět důraz na občana a občanství s tím spojené. Ačkoliv byli tehdy jako plnohodnotní občané chápáni pouze svobodní muži, úloha občana v aktivním podílení se na demokracii je zde bezesporu klíčová.

Brokl v této souvislosti říká, že polis ostatně označuje především politickou obec, takovou, která je spíše občanským prostorem než státem, jaký známe dnes. Ostatně rovněž Římské označení *res publica*, které používáme i dnes, znamená, že stát je především věcí veřejnou. „Athéňané a Římané v době republiky tvořili politickou obec v tom smyslu, že oni sami byli politickou obcí, společenstvím svobodných občanů. Byli společností občanů, nikoli občanskou společností vymezující se vůči jiným společenstvům např. otrokům, stavům, či státu. Oni sami byli státem.“ [Brokl 2002: 7] Navázat na takovéto pojetí

společnosti se snažila později i Francouzská revoluce. To se však nepodařilo a toto zcela románské pojetí občanské společnosti se dnes v Evropě nevyskytuje.

Samotný pojem občanská společnost se objevuje v 18. století a je spjat s rozvojem kapitalismu a s nástupem moderního weberiánského státu, kdy občanská společnost nemůže být považována za nezávislou ani na trhu ani na státu. [Stachová 2008: 11]

John Locke, který se zabývá anglickou společností 17. století a formuje jednu z hlavních tezí o společenské smlouvě, říká, že lidé mají přirozeně svá práva a do rukou státu se odevzdávají kvůli pocitu většího bezpečí. Avšak na rozdíl od pojetí společenské smlouvy Thomase Hobbesa tvrdí, že špatnou vládu je třeba svrhnout. Tím dokazuje, že společnost je do jisté míry dozorcem státu a může se ozvat (a dokonce svrhnout vládu) v případě porušování jejích práv.

Takto se tedy formuje nejdůležitější funkce občanské společnosti a to ochrana jednotlivce před libovůlí státu. „Je to ochrana nezávislosti soukromé a společenské sféry, které jsou rozvíjeny činnými jednotlivci, před zásahy státu. Tuto funkci později ještě více zdůrazňoval Adam Smith svou koncepcí 'neviditelné ruky trhu'. Občanská společnost je tak vymezována jako sféra předpolitické a zejména nepolitické politiky.“ [Brokl 2002].

Thomas Paine předkládá ještě důraznější protistátní chápání občanské společnosti, obává se, aby silný stát nezasahoval do práv jednotlivců. Tvrdí, že společnost vzkvétá tehdy, pokud je jedincům umožněno svobodně uplatňovat jejich přirozená práva. Uplatňování těchto práv pak tvoří občanskou společnost. Rovněž poukazuje na to, že „to byl rozvoj obchodu a průmyslové výroby, díky kterému se společnosti staly občanskými. ...A je to trh, nikoliv stát, jenž vytváří nejlepší příležitosti pro rozvoj občanské společnosti.“ [Paine in Stachová 2008: 12]

Podobně i Charles Montesquieu vidí funkci občanské společnosti v dohlížení nad vládou zákonů a rovnováze dělby moci. Podle něj občané uzavírají dvě společenské smlouvy, jejichž výsledkem je společnost a stát. Ty se

vzájemně kontrolují, jelikož každá vláda má sklon zneužívat svou moc a pouze silná občanská společnost je schopna dohlížet na její odpovědnost. Politická moc musí být organizovaná a jsou třeba nezávislá tělesa sloužící k omezení moci centra. Proto dále dělí moc na výkonnou, zákonodárnou a soudní. Jeho pojetí občanské společnosti je blízké antickému v důrazu na občanské ctnosti jako čest a láska k obci. [Štrejbar 2010]

Nejspíše nejdůležitější koncepce občanské společnosti pochází z 19. století od Alexise de Tocquevilla zaměřujícího se na americkou společnost. Ten se obával nejen nebezpečí silné státní moci odtržené od společnosti, ale i živelné vůle lidu, která by mohla vést k revoluci. Zvláště v americké demokracii, kde je vše podřízeno vůli většiny. Aby se předešlo tyranii vycházející z vůle této většiny a utlačování sebe samých ve jménu co největší rovnosti, je třeba svobodného spontánního sdružování lidí nezávisle na kontrole státní moci. Sdružení pak poskytují koordinovaný prostor odporu centrální moci. [Stachová 2010]

Účast a vedení takových sdružení jsou pak dle Tocquevilla školou demokracie. A je třeba, aby takových sdružení bylo co nejvíce, především pak na lokální úrovni, neboť zakrní-li občanská společnost na lokální úrovni, je ohrožena i občanská společnost celonárodní. [Brokl 2002] „Občanská sdružení slouží k tvorbě hodnot a jejich zakotvení v občanských ctnostech, jimiž jsou: tolerance, vzájemné akceptování, poctivost, spolehlivost, důvěryhodnost a občanská odvaha. Tím se akumuluje potřebný demokratický sociální kapitál pro participaci, pro výkon funkcí občanů, včetně funkcí politických. Tocquevillovo pojetí funkce občanské společnosti je již vymezením pozitivním a obsahuje v tomto ohledu prakticky již všechny principy a pojmy moderní teorie demokracie.“ [ibid.:18]

S. M. Lipset akcentuje především funkci občanské společnosti ve zmírňování konfliktů mezi občanem a státem přemostěním bezprostřední konfliktní linie. Avšak je třeba mít na paměti, že občanská společnost může rovněž konflikty vyvolávat. [ibid.]

2.3 Současné koncepce občanské společnosti

Pojem občanská společnost se znovu silně objevuje v druhé polovině 20. století. Na západě Evropy v souvislosti s kritikou welfare state a na východě v souvislosti s kritikou totalitního režimu. Je kladen důraz především na neziskový a dobrovolnický sektor poskytující sociální služby, ve kterých stát ani trh nedostačuje. Zájmové skupiny a sociální hnutí jsou v tomto případě převážně opomíjeny. [Stachová 2008] „Teoretici tzv. nového pluralismu, nacházející se na levé straně politického spektra, naopak chápou občanskou společnost v celé její šíři jako prostor pro nejrůznější autonomní síly a formy sociálního jednání, ze kterého nemůže být nikdo vyloučen, Tyto síly jsou chápány nejen jako protiváha ke státu a korporativní moci, ale rovněž jako prostor pro důležité formy sociálního jednání. ...Poukazují na to, že sociální konflikty lez nejlépe řešit na úrovni sousedství, komunit či na pracovišti a že veřejné zájmy lez lépe prosazovat a dosahovat skrze sdružení právě na těchto úrovních, spíše než prostřednictvím státu.“ [Foley, Edwards citováni in Stachová 2008: 14]

Načež se v 70. a 80. letech objevuje kritika tohoto širokého pojetí občanské společnosti. „Rostoucí problémy spojené s vládnutím a ekonomickou stagnací ve vyspělých zemích, jako je Velká Británie či USA, byly někdy připisovány právě růstu sdružování jako překážky fungování trhu a vlády.“ [ibid.: 15]

Jürgen Habermas občanskou společnost chápe „jako publikum soukromých osob, které se střetávají s veřejnou mocí o pravidla ve sféře směny zboží a společenské práce, jež je ve sféře privatizované, ale má veřejný význam.“ [Štrejbar 2010] „Kořen jeho občanské společnosti tvoří spontánně vznikající sdružení, organizace a hnutí, která hledají, zdvihají a kondenzují potřeby i zájmy a manifestují je před politickou veřejností. Taková občanská společnost může být sice velice citlivá k problémům, ale zpravidla je slabá v jednání.“ [Brokl 2002:19]

Hyden používá pro uchopení současných pojetí občanské společnosti následující rozčlenění.

Zdroj: [Hyden in Stachová 2008]

Představiteli sociokulturního pojetí jsou např. L. Diamond, P. Sztompka, R. Putnam. Toto pojetí klade důraz na organizace občanské společnosti, spolkový život a schopnost dosahovat veřejných cílů nezávisle na státu. Velmi se blíží Tocquillovu pojetí školy demokracie a je založeno na principu „bottom-up.“ Putnam říká, že sdružení podporují základní složky sociálního kapitálu jako generalizovaná důvěra, normy vzájemnosti a sítě občanské angažovanosti. Takovéto pojetí předpokládá aktivní zapojování a informovanost jednotlivce o politickém dění.

Institucionální pojetí klade důraz na nutné změny ve státním zřízení, které by spolu s fungováním společnosti měly co nejlépe přispívat k demokracii a jejímu rozvoji.

Neoliberální pojetí se vyznačuje skepticismem vůči občanské společnosti a její schopnosti přispívat k fungování demokracie. Toto pojetí vychází především z Paine a věří, že liberální ekonomika a politická svoboda vytváří dobré prostředí pro vzkvétání občanských sdružení. [Stachová 2008]

Postmarxistické pojetí říká, že „schopnost organizovat a participovat na veřejném dění je dána výlučně socioekonomickým postavením, a tudíž je

připisována jen vybrané menšině, která má přístup ke zdrojům. Je zdůrazňována historická role, kterou hrála dělnická třída v upevnování demokracie, a rovněž je upozorňováno na významný vliv národních mocenských struktur v současném globálním uspořádání světa.“ [ibid.:16]

Pokud použiji výše nastíněnou klasifikaci, pak se v mé práci budu pohybovat především v sociokolturním a institucionálním pojetí. A to konkrétně vztah těchto dvou pojetí, především spolupráce spolků a místních aktérů se státní podřízenou institucí jakou je obec a její vedení.

Mému výkladu bude rovněž nejbližší Tocquevillovo pojetí občanské společnosti principem „bottom up“, jehož přítomnost a fungování mě bude ve výzkumu zajímat.

2.4 Občanská společnost u nás po roce 1989

Po historickém přehledu chápání občanské společnosti považuji za důležité zároveň alespoň stručně zmínit pohledy na občanskou společnost v ČR po roce 1989 – vzhledem k faktu, že můj výzkum je takto situován.

Po padesáti letech trvání totalitních režimů na našem území, které ještě prohloubily nedůvěru vůči státu z dob Rakouska Uherska, byla občanská společnost značně znehodnocena. Spolupráce s institucemi a veřejná angažovanost byly chápány jako něco nemorálního a nežádoucího. Müller výstižně píše: „Zažitý stereotyp, kdy buď stát nebyl náš, kdy nám stát zcela nepatřil, nebo naopak kdy my jsme patřili zcela státu, připomínal spíše než vyzrálou občanskou společnost autistického retardanta, který, jak praví pedopsychiatri, není schopen rozlišit věc od živého tvora.“ [Müller 2002: 189]

Znovuvybudovat funkční občanskou společnost v takovýchto podmínkách tedy není snadným úkolem a vyvstává debata, zda občanská společnost není něco nadbytečného a zda je vůbec potřeba.

Obecně se vyskytují dva základní přístupy k problematice občanské společnosti v postkomunistických zemích. První, který byl dominantní především

začátkem devadesátých let, klade důraz na institucionální pojetí, které bylo představeno výše. Druhý se soustředí na prožitou zkušenost z doby fungování komunistického režimu, tuto etapu je důležité mít stále na paměti, poučit se z ní a pamatovat, že její stopa je v současnosti stále znatelná. Bez znalosti komunistické minulosti totiž nelze pochopit postkomunistickou současnost a budoucnost. [Stachová 2008]

„Demokratické instituce na mnoha místech nespĺnily očekávání občanů, což vyústilo v jejich neúčast na veřejném životě. (...) Očekávání od nového systému nebyla naplněna, občané jsou zklamaní a nemají chuť k participaci na veřejném společenském životě...“ [ibid.]

Perspektiva občanů na účast ve veřejném životě po pádu totality je tedy vcelku zřejmá a pochopitelná. Nyní je třeba nahlédnout do toho, jak na občanskou společnost pohlíží vládnoucí autorita. U nás jsou zřetelné dva protipóly představované debatou mezi Václavem Klausem a Václavem Havlem.

Neshoda panuje už v jejich pojetí politických stran, kdy Klaus vidí politické strany pozitivně – jako možnost, jak se občan prostřednictvím voleb a následného zastoupení jeho zájmů stranou účastní na veřejném dění. Havel nevidí problém v politických stranách jako takových, ale v jejich chování, kdy jsou více oddány sobě a svým vlastním zájmům než zájmům veřejnosti. Havel upozorňuje především na to, že „politické strany a základní instituce demokratického státu fungují dobře jen tehdy, čerpají-li trvale svou životní sílu z rozvinutého a pluralitního občanského prostředí.“ [Havel citován in Štrejbal 2010: 48]

Klaus je skeptický vůči motivům, které občané k participaci na veřejném životě mají. Domnívá se, že jim jde především o vlastní zájmy než o blaho kolektivu. Uznává, že spolčování občanů do spolků a asociací může vést obohacování společnosti a realizaci kolektivních zájmů, avšak ne vždy. Samotné spolčování tedy nelze brát automaticky jako dobré, jelikož není ještě znám jeho

výsledek. Hlavní problém vidí v aplikování cílů a motivů skupiny na celou společnost.

Celé pojetí občanské společnosti považuje za pochybné, jelikož dle něj mezi občanem a státem stojí politické strany a není tedy již třeba dalšího článku snažícího se dosáhnout o správné a spravedlivé fungování společnosti. Chápe ji tedy převážně jako nadbytečnou a často neúčinnou. [ibid.]

Havel navazuje ve svém pojetí občanské společnosti na Masaryka. Považuje jí „...za základ demokratického státu a politické stability, v ní se občan účastní politického života v nejširším smyslu. Bez ní by byla moc soustředěna ‚v úzké skupině lidí, kde by se mohla hromadit veškerá moc ekonomická, politická a mediální, která může pracovat na hranici kriminality.‘ Diskurz občanské společnosti je také v Havlově pojetí spojen s globálními zájmy, menšinami, lidskými právy a občanskými zájmy, které jdou proti vůli politických elit. Říká, že čím vrstevnatější a rozkvetlejší je občanská společnost, tím stabilnější jsou politické poměry v zemi.“ [ibid.: 50]

Havel se občanskou společností zabývá velmi detailně a identifikuje tři základní pilíře jejího fungování. Prvním je spolkový život, který nevyrůstá z podnikatelských či výdělečných zájmů. Druhým je decentralizovaný stát, kdy je nutná silná samosprávná větev veřejné správy – volení zástupci na nižších úrovních. A třetím „by tedy měl být důmyslný systém delegování některých úkolů, za jejichž plnění odpovídá stát, na jiné subjekty a ovšem i důmyslný způsob kontroly či podpory těchto subjektů. Školy, nemocnice, divadla a další podobné instituce.“ [ibid.: 52]

Jak vidíme v tomto sporu je zásadní už na počátku nastíněná odlišná perspektiva vnímání politických stran. Otázka zda politické strany jsou dostačujícím prostředníkem mezi občanem a státem či zda je potřeba občanských organizací, které dodávají lidu hlas. Obecně se zdá, že Klaus má tendenci občanskou společnost podceňovat a Havel její vliv naopak přeceňuje.

S Klausem lze jistě souhlasit převážně v kontextu výše zmíněné postkomunistické psychologie občana, který je ke státu nedůvěřivý, nemá vůli se angažovat a pokud tak činí, může to tedy častěji být převážně ze sobeckých zájmů. Na dnešního občana však již nelze hledět jen touto perspektivou. Jsou zde již dospělí občané, kteří vyrostli mimo totalitu na demokratických principech a u nich lze mnohem intenzivněji pozorovat ochotu k dobrovolnictví a angažovanosti na věcech veřejných, potažmo i politických. Je třeba mít na paměti i oněch třicet let svobody, které od té doby uplynuly a s tím možné změny v postoji občanů, kteří se se současným stavem společnosti již více sžili. Ačkoliv na druhou stranu euforie z náhle nabyté svobody a otevření spousty nových možností již opadla a negativní stránky demokracie jsou stále znatelnější. Tato problematika bude nejspíše mít vždy dvě strany, přičemž ani o jedné nelze říci, že by se zcela mýlila.

3. Možnosti občanské participace

Již jsem definovala občanskou společnost, podívala se na její vznik a vývoj, přiblížila různé koncepty a práce o ní pojednávající. Zbývá se tedy ještě zaměřit na to, jak se projevuje v praxi, jaké má občan možnosti v participování na veřejném životě. Způsobů jak se zapojit do veřejného života je velká spousta, proto se zde pokusím zaměřit na ty nejčastější a nejvýraznější.

3.1 Občanská participace na lokální úrovni

Občanská participace na lokální úrovni bude ústředním bodem mého výzkumného zájmu. Proto se nyní zaměřím na možnosti a předpoklady takovéto participace.

Základním předpokladem pro možnost participace je informovanost občanů o veřejném dění. Bez informací o nadcházejících projektech a obecních záležitostech se občané jen těžko mohou zapojit. Je tedy důležité, aby vedení města informovalo občany o dění, ale rovněž je důležitá interakce občanů uvnitř komunity – komunikace mezi sebou navzájem. „Lidé, kteří nevstupují do interakce jeden s druhým, nerozvinou smysl pro veřejné záležitosti, a proto nejsou

schopni vidět politiku z hlediska obecného, ale pouze osobního zájmu. Sociální interakce, propojení s komunitou, dostatek informací, to vše pomáhá posílit sounáležitost s veřejným zájmem komunity.“ [Nejedl, Čermák 2007: 96]

Důležitá je pak povaha a kvalita zdrojů. Dnes jsou základním zdrojem webové stránky města, kde je možné dohledat celou škálu informací od kulturních akcí až po vyhlášky a zprávy z jednání zastupitelstva. Většina měst má dnes i svůj Facebook, kam se snaží dávat líbivé a turisticky příznivé příspěvky plus praktické informace pro občany (Dnes nepoteče voda v ulicích X a Y apod.). Dalším obvyklým zdrojem informací je hlášení městského rozhlasu (v Bakově n. J. se hlásí pravidelně každý týden ve středu), kde se občané dozvídají o aktualitách a plánovaném dění v brzké době. Tradiční formou informovanosti bývá rovněž místní zpravodaj (v Bakově n. J. vychází jednou měsíčně a distribuuje se zdarma do poštovních schránek). Klasická také bývá oficiální vývěsní tabule, často v blízkosti městského úřadu. Lze rovněž navštívit i jednání zastupitelstva, které je veřejnosti přístupné.

„Dalším aspektem občanské participace je vztah občanů k politickým či občanským institucím. Spokojenost a s ní související důvěra v instituce je jedním z důležitých aspektů fungování nejen demokracie, ale i společenského života obecně. (...) Spokojenost s výkonem nejrůznějších institucí poukazuje na to, nakolik jsou občané ochotni tyto instituce podporovat.“ [ibid.: 97] To lze vysledovat v procentu volební účasti či míře zapojení do neziskových organizací.

Nejsnadněji lze participovat spolkovým životem. Kdy už samotný vstup do spolku může být znamením jisté touhy se veřejně angažovat a na něčem se podílet. Spolek jako takový (ovšem záleží na typu spolku) je poté prospěšný především pořádáním akcí, které jsou určeny pro širokou veřejnost a nejen pro vnitřní členy spolku. Takovýto druh aktivity může být pak prospěšný pro celou místní komunitu a může rovněž napomáhat městu v jeho rozvoji. Ať už kulturním, turistickým či občanském.

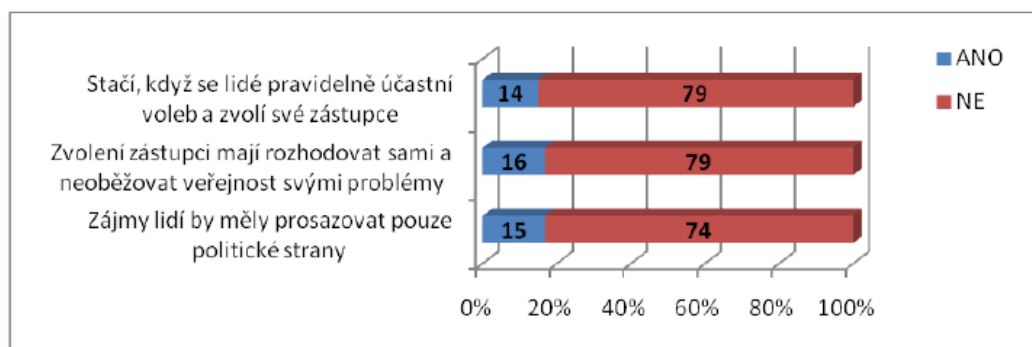
3.2 Přístup „bottom-up“

Termín „bottom-up“ jsem již několikrát výše použila, především v souvislosti s pojetím občanské společnosti Alexise de Tocquevillea. Jedná se přístup, kdy je občanská angažovanost iniciována samotnými občany a směřuje od nich směrem k politickým reprezentantům. Opakem je přístup „top-down“, kdy se vládnoucí instituce snaží aktivizovat občany a motivovat je k participaci.

V mé práci mi půjde především o přístup „bottom-up“. Konkrétně se budu zaměřovat především na současné projekty a akce vznikající z občanské iniciativy, a jak takováto forma angažovanosti dále probíhá. Jak jsou nápady přijímány městem a jakým způsobem jsou dále rozvíjeny. V prostředí Bakova nad Jizerou jde především o nově vzniklý projekt identity a veřejné prezentace města, který byl iniciován právě tímto přístupem. Nebo například na nově vzniklé komunitní centrum, rovněž iniciované stylem „bottom-up“. Dále pak veřejné akce pořádané spolky, které mají oživit dění ve městě a mohou tak být městu prospěšné ve stmelování obyvatelstva a rozvoji turistického nebo kulturního dění.

Nutnost přístupu bottom-up a důležitost občanského sektoru dobře ilustruje graf průzkumu veřejného mínění, kde téměř 80% dotazovaných občanů reflektuje zastupitelskou moc jako nedostačující a účast veřejnosti a občanské společnosti na dění tedy jako velmi podstatný.

Názory občanů na nutnost participace (v %)

Zdroj: [CESES in Bazgerová 2010]

4. Práce s podobnou tematikou

Práci zabývající se občanskou společností ve městě Litomyšl zpracovával kolega Dominik Matouš, navštěvující naši katedru, v roce 2017. V této práci se zaměřoval na spolky fungující v obci, jejich členskou základnu a obecné povědomí o jejich existenci a činnosti. Autor kladl důraz na mladé lidi a jejich motivace k účasti na spolkovém životě, dále pak příčiny z odchodu ze spolku. Osobně jsem shledala data z této práce za neprospěšné i pro můj výzkum (neposkytly mi oporu pro výzkum na podobné téma). Převážně z důvodu zaměření se pouze na spolky a jejich vnitřní strukturu než na jejich propojenost a širší souvislosti v jejich fungování, jako se o to snažím ve své práci.

Daniel Šlajz ze Západočeské univerzity v Plzni se ve své práci z roku 2018 věnuje občanské participaci na správě a rozvoji obce. Tato práce je však zaměřena na veškeré občany a zabývá se převážně formální stránkou možností participace a kvantitativními daty. Řeší především práva občanů a volby do obecních a krajských zastupitelstev. Spolkům a spolkové činnosti věnuje pouze dvě strany své práce. Upozorňuje na jejich finanční napojení na město prostřednictvím dotací. Vyjmenovává aktivní spolky v obci a na koho se převážně zaměřují. Avšak více nerozvádí jejich participační úlohu a význam pro veřejné dění, o což se pokouším ve své práci. Velmi podobné práce (dokonce nesoucí totožný název) poté měli autorovi kolegové z fakulty: Bronislav Škoda, Švarc Jiří, Eva Nemeshegyi.

Martina Bazgerová v roce 2010 napsala práci: Občanská společnost a občanská participace v ČR na komunální úrovni (případová studie městské části Praha 5). Autorka se zde zaměřuje převážně na aktivizaci občanské společnosti v mezních situacích. Zaměřuje se proto na konflikty a mediální kauzy (převážně týkající se místního starosty a jeho četným obviněním z netransparentního jednání a korupce) a reakci občanů na ně. Nejednalo se o zaměření na spolky, jakožto aktéry občanské společnosti, ale cílovou skupinou byli všichni občané.

Empirická část

5. Výzkumné Otázky

Předmětem mého výzkumu je především občanská angažovanost. Zaměřuji se proto na relevantní místní spolky a aktéry a zkoumám, jakou iniciativu vyvíjejí; jak je tato iniciativa přijímána městem a jakým způsobem je prospěšná pro fungování města a místní obyvatele. Rovněž mě zajímá, jak místní aktéři reflektují dění ve městě a co považují za klíčové pro jeho další směřování. Mými výzkumnými otázkami, k zodpovězení kterých jsem směřovala všechny provedené rozhovory, proto jsou:

- Jakou občanskou iniciativu místní spolky a aktéři vyvíjejí?
  - Jaké veřejné akce pořádají? Jak se podílejí na veřejném životě?
  - V čem jsou případná úskalí participování na veřejném životě?
- Jak je tato iniciativa přijímána vedením města?
  - Reflektuje vedení města (v tomto případě starosta města) občanskou angažovanost pozitivně či negativně? Jak reflektuje spolky pořádané akce? Jsou přínosem pro rozvoj města?
  - Jsou spolky a místní aktéři ve svém konání podporováni?
  - Je spolupráce a komunikace mezi městem a občanskou společností dostatečná?
  - Je komunikace mezi veřejností a městem dostatečná?
- Jak místní aktéři a spolky reflektují dění ve městě?
  - Jaká témata jsou dle nich v současnosti pro Bakov n. J. klíčová?
  - Přijde jim, že se město těmito tématy dostatečně zabývá?
  - Pokud ne, kde oni spatřují možný problém?
- Jak místní aktéři a spolky reflektují veřejný život a občanskou angažovanost?
  - Spolupracují spolky mezi sebou navzájem?
  - Jak přijímá jejich aktivitu veřejnost? Jsou jimi pořádané akce navštěvovány občany? Je dostatek členů spolků?

6. Metody výzkumu

K provedení výzkumu občanské angažovanosti v Bakově nad Jizerou jsem zvolila kvalitativní metodu, jelikož mě zajímal především náhled na místní problematiku očima samotných aktérů místního veřejného života. S těmito jsem následně prováděla polostrukturované rozhovory v rozsahu 35-55 minut. Tento typ rozhovoru se mi zdál pro můj výzkumný záměr nejúčinnější. Předpřipravenou kostru rozhovoru a klíčové otázky jsem mohla dále rozvíjet v souvislosti s výpovědí respondenta. Mnohdy sám dotazovaný zabrousil do velmi zajímavé tematiky, která rozhovor velmi obohatila a otevřela dveře pro další možný předmět výzkumu, což kvituji velmi pozitivně. Rozhovory byly následně přepsány a analyzovány v programu MAXQDA.

Kvalitativní výzkum charakterizuje Creswell takto: Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“ [Creswell in Hendl 2008: 48]

K metodologickému postupu v tomto případě Hendl uvádí: „V typickém případě kvalitativní výzkumník vybírá na začátku výzkumu téma a určí základní výzkumné otázky. Otázky poté může modifikovat nebo doplňovat v průběhu výzkumu, během sběru a analýzy dat. Z toho to důvodu se někdy kvalitativní výzkum považuje za emergentní nebo pružný typ výzkumu.“ [Hendl 2008: 48]

K obtížnosti a nejednoznačnosti provádění kvalitativního výzkumu se vyjadřuje i Helena Kubátová: „... kvalitativní výzkum není standardizován (a proto nejsou jednoznačně stanoveny jeho jednotlivé kroky), jednak proto, že v rámci tohoto výzkumu probíhají všechny výzkumné kroky současně, každé rozhodnutí mění výchozí výzkumný rámec, a proto je téměř nemožné kvalitativní výzkum projektovat. Kromě toho se výsledky kvalitativního výzkumu nedají předpovědět.“ [Kubátová 2006: 182] V duchu této definice mohu jen potvrdit, že výzkumné otázky jsem v průběhu výzkumu několikrát přeformulovala, ačkoliv

hlavní zkoumaná problematika zůstala neměnná. Spíše došlo k rozšíření zkoumaných tematických celků. Např. zjišťování činnosti a funkce kulturní komise, o jejíž aktivitě jsem neměla před výzkumem přehled, avšak ve finále se ukázala její činnosti být klíčovou.

6.1 Konstrukce vzorku

Vzorek byl v první fázi konstruován na základě vlastního povědomí o hlavních místních aktérech (Bakov nad Jizerou je mým rodným městem), kteří se zdáli zároveň relevantní pro můj výzkumný záměr. Jednalo se o vedoucí spolků a institucí, které podporují veřejný život ve městě a sami vyvíjejí iniciativu v duchu přístupu „bottom up“. Ti byli následně kontaktováni a na konci rozhovoru vždy dotázáni, koho dalšího oni sami považují za výrazně se angažujícího, kdo by měl být na problematiku rovněž dotázán. Tento postup vycházel z předpokladu, že aktivně se angažující občané na tak malém městě o sobě mají navzájem povědomí. Tato doporučení byla následně zvažována vzhledem k tomu, zda dotyčný aktér či spolek bude relevantním subjektem výzkumu. Za nevhodné pro předmět výzkumu jsem považovala spolky, které vyvíjejí aktivitu pouze uvnitř spolku, pouze pro své členy. Zajímaly mě naopak spolky, které pořádají akce pro veřejnost nebo se jinak veřejně angažují či spolupracují na projektech s městem. Z tohoto důvodu nebyly do vzorku zahrnuty například sportovní kluby, které jsou ve městě zcela určitě výrazné, avšak jejich primární zaměření je sportovní aktivita – tedy aktivita uvnitř klubu. Fakt, že se na zápasy může přijít podívat širší veřejnost je jistě pro komunitu a stmelování občanů prospěšný, avšak je jen vedlejším produktem, nikoliv hlavním cílem klubu (na rozdíl např. od ochotnického divadelního spolku, jehož primárním cílem je udělat představení pro veřejnost).

Aby výzkum nebyl čistě jednostranný, byl dotazován i starosta města, který reflektoval veřejné dění spolků a identifikoval jejich přínos pro město. Jednou z dotazovaných byla rovněž bývalá starostka města, která se nyní občansky angažuje. Vzhledem k tomuto předchozímu postu byla i ona schopná kvalitní reflexe komunitní a spolkové situace v Bakově z pohledu vedení města.

Během výzkumu jsem rovněž zjistila, že téměř všichni dotazovaní představitelé spolků a institucí se zároveň angažují ve správě města. Konkrétně se jedná o členy kulturní komise, z nichž část má zkušenosti s působením v zastupitelstvu města (či jeho jiných orgánech). Vzhledem k velikosti obce Bakov nad Jizerou je nejspíše jen přirozené, že aktivní občané se angažují jak ve spolkovém a veřejném životě, tak v lokální politice. Avšak situování čtyř z pěti dotazovaných aktivních občanů do kulturní komise, je zajímavé. Avšak opět logické vzhledem k faktu, že se jakožto představitelé spolků či aktivní občané zasazují právě o veřejné kulturní dění ve městě. Jak později vyplynulo i z rozhovorů, toto propojení své osoby s nově vzniklou kulturní komisí je vcelku logické a velmi žádoucí.

Celkově vzorek čítal sedm dotazovaných. Z toho dva vedoucí veřejně aktivních spolků; jednoho místního aktéra, zasazujícího se o veřejné dění, propagaci a fungování města; bývalou starostku, zakladatelku nového komunitního centra a vedoucí MAS, které je Bakov součástí; farářku Církve československá husitské a spoluzakladatelky komunitního centra; faráře katolické církve, pořádajícího kulturní (převážně hudební) akce pro veřejnost; a starosty města. Tyto jsem považovala (a později to i z rozhovorů vyplynulo) za nejvýraznější hybatele veřejného dění v občanském sektoru v našem městě. Spolků se v Bakově nachází více, ale jak jsem zmiňovala výše, nebyly do výběru zahrnuty, jelikož nevyvíjejí aktivitu mimo daný spolek, aktivity pro veřejnost a tím na veřejném dění přímo neparticipují.

6.2 Získávání a zpracování dat

Polostrukturované rozhovory, trvající v rozmezí 35-60 minut, byly zaznamenávány a následně přepsány pomocí programu f4transkript. Takto připravený text byl následně nahrán do programu MAXQDA a kódován. Na kódování všech sedmi rozhovorů bylo celkem použito 23 kódů. Celkem okódovaných pasáží pak bylo 317. Takto kódovaný text mi byl následně velmi prospěšný při analýze výsledků a odpovídání na výzkumné otázky, kdy témata otázek korespondovala v mnoha případech s použitými kódy. Analýza byla proto výrazně snazší a časově méně náročná.

6.3 Charakteristika zkoumané lokality

Výrazným vnějším faktorem ovlivňujícím občanskou společnost ve zkoumané lokalitě je především průmyslový ráz oblasti, posílen trendem konzumní společnosti. Bakov nad Jizerou se nachází v bezprostřední blízkosti Mladé Boleslavi a je tedy zdejším automobilovým průmyslem taktéž ovlivněn. Většina obyvatel dojíždí za prací právě do Mladé Boleslavi či do blízkého Mnichova Hradiště. Samotný Bakov příliš pracovních míst nenabízí. Jediným výraznějším zaměstnavatelem je opět průmyslově zaměřená Faurecia. Mladá Boleslav či Mnichovo Hradiště (MB ovšem ve větší míře) je rovněž spotřebitelským centrem a centrem služeb pro Bakov a jeho okolí. Většina studentů navštěvuje tamní školy a své volnočasové aktivity právě tam. Sám Bakov je pak klidným menším městem nabízejícím (dle mého názoru) velmi dobré životní podmínky pro jednotlivce i rodiny. Je zde rozsáhlá možnost sportovních aktivit (Bakovské házenkářky jsou mistryně ČR) a taktéž spolků, které je možné navštěvovat. I přes to se místní veřejný život potýká s menším zájmem právě ze strany veřejnosti a spolky mají problém s členskou základnou. Zajímaly mě proto mimo jiné i možné příčiny tohoto jevu a možnosti jeho řešení.

7. Výzkum

7.1 Charakteristika zkoumaného vzorku

Přiblížením zaměření a činností jednotlivých zkoumaných spolků, které vykonávají pro širší veřejnost, nyní odpovím na první z výzkumných otázek tj.: **Jakou občanskou iniciativu místní spolky a aktéři vyvíjejí? Jaké veřejné akce pořádají? Jak se podílejí na veřejném životě? V čem jsou případná úskalí participování na veřejném životě?**

Budu postupovat dle jednotlivých spolků a organizací.

Folklórní soubor Furiant

Působí na Malé Bělé, která spadá pod Bakov nad Jizerou a velmi se veřejně angažuje jak v domovské Malé Bělé, tak v Bakově nad Jizerou a přilehlém i širším okolí. „Soubor FURIANT Malá Bělá to není jenom tancování. Je to parta fajn lidí, která se účastní všech možných akcí pořádaných i okolními obcemi. Jsou to lidé, kteří v rámci práce v baráčnické organizaci pořádají i vlastní akce. Jedná se převážně o udržování staročeských zvyků a tradic.“ [www stránky souboru]. Při rozhovoru s vedoucí souboru jsem byla sama překvapena, jak moc aktivní Furiant je. Dopočítali jsme se přibližně třiceti pořádaných akcí či vystoupení za rok. Soubor je aktivní především na plesech, které jak pořádá, tak zde rovněž vystupuje. Dále pak pořádají akce spojené se staročeskými svátky jako Masopust, staročeské máje, pálení čarodějnic, dožínky, živý betlém, folklórní festival v Bakově apod. Všechny tyto akce pořádají z vlastní iniciativy, někdy ve spolupráci s dalšími spolky a místními aktéry či městem (které je rovněž finančně podporuje).

Potýkají se s členskou základnou a někdy nízkou návštěvností akcí. Vedoucí spolku to připisuje převážně „né příliš in“ zaměření souboru. Poněkud civilněji se přiblížit veřejnosti a blízkému okolí se pokusili zavedením pravidelným týdenním opékáním buřtů (které probíhá v průběhu celého roku nehledě na počasí) v Malé Bělé, kam jsou všichni obyvatelé zváni zavítat (pozvánky se objevují i v měsíčním zpravodaji Bakovsko). Avšak jak sama vedoucí souboru

konstatovala, schází se zde převážně soubor sám, širší veřejnost se příliš nalákat nedaří a pokud ano, nedochází zde k obměnám návštěvníků (přicházejí stále ti samí lidé).

Divadelní spolek TYL

Je ochotnický divadelní spolek fungující od roku 2002, avšak předcházela mu 140 letá tradice Bakovských ochotníků. Spolek čítá kolem osmdesáti členů, přičemž aktivně se zapojuje do činnosti přibližně dvacet osob. Hrají v Bakově, ale pravidelně (alespoň jednou měsíčně) vyrážejí hostovat do okolí. [www stránky spolku] Principál se k aktivitě spolku a návštěvnosti představení vyjadřuje takto:

„Já jsem se toho chopil a začali jsme organizovat ochotnický představení i hostující každý měsíc. To znamenalo bejt aktivní, začít tahat lidi do divadla, což jsem začal nejdřív dělat mailing listem, kterej se teď pohybuje kolem čtyři sta lidí. Potom jsme měli nějaký webový stránky, ale moc to nefungovalo, protože jsme se na to vyprdli, klasika žejo. Takže jsme předělali webový stránky, no a založili jsme Facebook. No a vlastně do té doby jsem dělal taky to, že když u nás hrál někde nějaký kamarád, tak třeba přišlo pět lidí, takže to bylo velmi trapné, ale od té doby se to zlepšilo... takže my tak říkáme, že v průměru přijde sto lidí. Což je velmi krásný, hodně lidí nám to závidí.“

Úlohu spolku pak popisuje takto: „...já říkám, že mi jako ochotníci, protože mi jezdíme hlavně hrát ven, tak jako dobrý, reprezentujeme, propagujeme Bakov. Je hodně spolků, který vypadávaj ven, takže samozřejmě to tam ta nějaká propagační činnost je, ale ta část kulturní je hlavně vnitřek. Dokud nezačnou chodit naši lidi na divadlo nebo na kulturní akce a nebudou to pro ně akce, tak... jako nemá smysl přemýšlet.“

Šéf divadelního spolku proto ve snaze oživit kulturní dění v Bakově apeloval na město ohledně založení Kulturní a propagační komise, což se po loňských říjnových komunálních volbách podařilo a s ním v čele, začíná být komise ve městě činnou.

Projekt Identity města

Součástí Kulturní a propagační komise je i tvůrce projektu Identity, která se má snažit stmelit fungování města jako takového a pomocí klíčových projektů zvýšit turistickou návštěvnost a povědomí o Bakově nad Jizerou. Tvůrce projektu ho představuje takto: „Projekt identity je koncept pro celkové rozvoj Bakova nad Jizerou. Respektive v kontextu jeho vnějších vztahů, což považuju za důležitý. Vyhráli jsme s ním výběrový řízení, i když předtím jsme ho městu samostatně představili. Projekt jako takový, je koncept na propagaci Bakova nad Jizerou v rámci republiky, když to řeknu úplně honosně. Ale prostě, abysme zvýšili povědomí o městě a abysme mu dali nějaký směřování v oblasti jeho postavení. Vytvořili jsme podle mě, za tím si stojím, absolutně perfektní koncept pod heslem „Rozcestí středního Pojizeří“. Což znamená udělat z Bakova nad Jizerou, jinými slovy, známou křižovátku, důležitý bod mezi Českým rájem a Máchovým krajem. Takto to jednoznačně pojmenovat a systematicky na tom stavět. Vytvořili jsme propagační koncept, kterej má vlastně základní pilíře, co bysme vlastně měli rozvíjet. Jo, je to úplně jasný. Abysme teda opravdu byli křižovátkou, tak první je, že chceme sem dostat Greenway Jizeru - cyklistickou stezku, která teď probíhá kolem Bakova. To souvisí i s oživením volnočasového areálu, což je druhá priorita a pak oživení centra města, třetí priorita, kde bysme chtěli, aby konkrétně v obchodním domě Jizera bylo zázemí pro podnikatele a restaurační zařízení, který samozřejmě tady potřebujeme. To jsou vlastně takový tři, pak Zvířetice (zřícenina zámku, kde se již pátým rokem dělají turistické prohlídky (pozn. autor.)) to je další priorita. To jsou vlastně takový ty hlavní strategický body. No a teď chceme, aby se nám podařily rozvinout a aby ten Bakov směřoval k tomu, že bude příjemným... samozřejmě nebude to žádný mega centrum, tohle nejde, ale takovým významným bodem, kterej každej bude vnímat, že je. Bude ho znát a na tom budeme moct dál stavět a prostě získávat pro Bakov různé finanční zdroje a tak dále.“

Tento od místního aktéra vzešlý projekt, dle mých zjištění, podporují až na jednoho, všichni členové kulturní a propagační komise a jejich hlavním aktuálním

cílem je se zasadit o jeho plnou realizaci, ke které město, ačkoliv se k projektu hlásí, nepodniklo konkrétní kroky.

Zvířetice

Stejný místní aktér se před pěti lety zasadil (ve spolupráci s městem, ale iniciativa vzešla od něj) o zavedení prohlídek a turistického zázemí v podobě turistického informačního centra na místní zřícenině zámku Zvířetice. Povědomí o městě a turistický ruch se tím výrazně zvýšil a z vlastní zkušenosti vím, že jsou prohlídky velmi oblíbené a lidé se díky nim a doprovodným akcím na zřícenině do Bakova dokonce opakovaně vrací. Tento projekt vzešlý z občanského sektoru tedy zásadně pomohl v rozvoji města a projekt Identity má podobnou ambici. Jedním z cílů projektu Zvířetice je rovněž získat finanční prostředky na záchranu objektu (což se pozvolna daří, avšak ne zcela dostatečně).

Kulturní a propagační komise

Jak již bylo zmíněno výše, Kulturní a propagační komise je nově vzniklým orgánem města s cílem posílit kulturní dění v Bakově a povědomí o něm. Vedoucí spolku TYL a předseda komise, komentuje její úlohu takto: „Vize je jasná. Vize je především koordinace kulturních akcí v rámci Bakovska, řeknu to tak. Vize je taky především v tom, že kulturní komise má řekněme se snažit, aby veškeré kulturní akce, které se tady pořádají... teď abych to řekl kulturně, měly smysl. (...) Opravdu skoro každé tejdne se tady něco děje. Zase na druhou stranu to nikdo neví. Jsou to úzce zaměřené věci, který musej bejt samozřejmě o tom žádná, ale kulturní komise se má postarat o to, aby těch akcí pokud se konají a vynakládají se na ně nějaký peníze, aby to obsáhlo co nejvíc obyvatel, a když se nám to povede, tak aby lidi sem začali i za kulturou jezdit. Takže to je ta vize.“

Komunitní centrum

Shodou okolností začátkem letošního roku vzniklo v Bakově z občanské iniciativy komunitní centrum Spokojený svět (podpořeno dotacemi skrz MAS, kterou je Bakov členem). To má jako hlavní ambici propojit dění v Bakově, jak kulturní, tak činnost spolků. Podobně jako předseda kulturní komise, zakladatelka

komunitního centra vidí problém v nedostatečném povědomí o akcích a hlavně v jejich nekoordinovanosti. Někdy se kryjí či jsou zaměřeny na příliš úzké skupiny apod. Vizí je tedy, vzhledem k možnosti akce finančně podpořit a poskytnout zázemí, být jakýmsi centrem pavučiny občanské iniciativy. Centrum by tedy mělo výrazně podpořit komunikaci a spolupráci mezi spolky, která byla (z více zdrojů) definována jako nedostatečná. Centrum bude rovněž zajišťovat základní sociální poradenství.

Zakladatelka komunitního centra a bývalá starostka Bakova nad Jizerou komentuje hlavní motivy k jeho založení takto: „Vyplývá to zejména, když to řeknu nějak lidsky, zkušenosti ze starostování tady. Já potřeby města poměrně dost dobře znám a znám i ty neziskovky a vím, že kolikrát oni o sobě nechci říct, že nevěděj. Kolikrát ale nevěděj, co ta druhá momentálně dělá a chystá. Takže jsme tady měli třeba tři dětský dny. Je potřeba si prostě sednout, popovídat a dát to nějak dohromady, když to jde. Nikdy to nejde, když si lidi nesesnou nebo nějak personálně... to nejde, fakticky to nejde. Pokud to ale jde, tak je lepší udělat jednu akci společně, než vlastně nutit rodiče s dětmi zvažovat, na kterou z těch akcí můžou jít, protože by chtěli na všechny, když to jsou hezký akce. Takže to byl vlastně ten prvopočátek komunitního centra, že by mělo a mohlo vzniknout. Je pravda, že na tom městě... to město samo nemá kapacitu, ani si myslím, to není ten správný subjekt na to, aby vedl komunitní život.“

Samo město (i ostatní spolky) se pak k projektu komunitního centra staví pozitivně, jen se obává, zda bude jeho potenciál naplněn. Což nelze nyní plně předvídat. V současné době se centrum teprve dostává do povědomí občanů, pořádají se zde prvotní akce pro veřejnost a působí zde skupina studentů, jako dobrovolníci.

Církev československá husitská a římskokatolická

Posledním výrazným hybatelem v pořádání akcí pro veřejnost jsou církevní instituce. V Bakově působí církev římskokatolická a československá husitská. Představení obou církví jsou velmi aktivní, avšak potýkají se s nezájmem ze strany veřejnosti. Oba faráři (za církev československou husitskou farářka)

definují totožně jako hlavní příčinu nedostatečné duchovní cítění lidí na Mladoboleslavsku. Nejspíše ovlivněné průmyslem, trhem a materiálním založením. Rovněž říkají, že problémem je vysoké pracovní vytížení občanů, kteří poté nemají ve svém volném čase jako prioritu kulturní, natož pak duchovní život. Proto se obě církve snaží pořádat množství kulturních akcí, aby občany oslovili touto snadno přijatelnou formou, avšak i zde je účast slabá (ale pořád výrazně větší než na bohoslužbách). Katolický farář toto komentuje: „Myslím si, že církev byla, je a bude i v budoucnu nositelkou kultury.“ Obě církve pak (římskokatolická výrazněji) pořádají hudební akce a koncerty, velmi často opravdu známých osobností. Církev československá husitská pak cílí své akce spíše na děti a rodiny s dětmi (pořádají hraná i loutková pohádková vystoupení či výstavy obrázků dětí z místní ZUŠ), plus pořádají cestovatelské besedy. Husitská farářka je pak spoluzakladatelkou komunitního centra, v které vkládá velké naděje, co se oživení komunitního a kulturního života týče.

Další překážkou v činnosti jsou jim poté finance, ačkoliv pomoc a podporu města si nemohou vynachválit, jsou stále nedostatečné a zdrojů k jejich získání je málo. Zvláště pak pro církev československou husitskou. Katolický farář, kromě města, s nikým nespolupracuje, husitská farářka je nyní aktivní v komunitním centru, ale předtím rovněž, kromě města s nikým na akcích nespolupracovala. Svou úlohu komentuje husitská farářka takto: „A ještě dalším mým úkolem, kromě těch pastoračních návštěv, je vlastně pořád do toho povědomí města dávat o nás vědět. I když třeba nebudou do toho kostela chodit, ale aby věděli, že ta církev tam je. A že někdy třeba, když se dostanou do nějaké životní situace a nenajdou odpověď v tom světě nebo v tom svý prostředí, ve kterém se vyskytují, tak že si třeba vzpomenou na církev. A možná, že tam budou hledat nějakou pomoc nebo odpovědi na otázky života. Tak bych to asi řekla. Další takovou tou formou pozvánek pro lidi, kromě tady toho vlastně toho, co se opravdu od nás očekává nebo co nabízíme, je potom ten kulturní život, který se snažíme nějak v Bakově zpestřit.“

Obě církve jsou tedy velmi aktivní a snaží se najít si cestu k široké veřejnosti prostřednictvím kulturních akcí, převážně pak hudebních.

Dílčí shrnutí

Na to otázky „Jakou občanskou iniciativu místní spolky a aktéři vyvíjejí? Jaké veřejné akce pořádají? Jak se podílejí na veřejném životě?“ lze tedy odpovědět, tak, že se jedná převážně o pořádání kulturních akcí pro širokou veřejnost, dále pak z občanské iniciativy vzešly rovněž projekty (Zvířetice, Identita, Kulturní komise), které primárně cílí na rozvoj města. Odpovědní na otázku „V čem jsou případná úskalí participování na veřejném životě?“ zdá se je převážně vlažný zájem ze strany širší veřejnosti, jakási nekulturní a nekomunitní nálada na Mladoboleslavsku a z toho vyplývající nedostatečná členská základna spolků.

7.2 Město a občanský sektor

Zde se pokusím odpovědět na otázky: Reflektuje vedení města (v tomto případě starosta města) občanskou angažovanost pozitivně či negativně? Jak reflektuje spolky pořádané akce? Jsou přínosem pro rozvoj města? Jsou spolky a místní aktéři ve svém konání podporováni? Je spolupráce a komunikace mezi městem a občanskou společností dostatečná?“

Starosta města obecně považuje občanskou aktivitu a spolkový život jako pro město prospěšný, spolky jsou ze strany města finančně podporovány, pokud je to v silách města, jsou podporovány i formou fyzické pomoci (například městská technická četa pomáhá při opravách apod.). A ačkoliv z rozhovorů vyplynulo, že občanská společnost a komunitní a kulturní život není prioritním zaměřením města a je spíše na okraji jeho zájmů, nejedná se rozhodně o opomíjenou záležitost.

Reflektuje vedení města občanskou angažovanost pozitivně či negativně? Jak reflektuje spolky pořádané akce?

„Já si myslím, že tady to docela funguje hezky. Kdo se zajímá o něco z občanů, tak si vždycky najde nějakou aktivitu. Ochetníci jsou výborní, dělají akce

a samozřejmě hodně divadlo. Vůbec se ale nebojí zapojit do nějakých dalších šmumprnáglů, když to řeknu. Když jsme dělali masopust, tak to bylo s nimi. Když jsme začali s plesem města, tak vždycky tam měli vstup, protože to tak je. Lidi je maj rádi a skutečně to je parta výborných lidí.“ *Bývalá starostka města*

„... je dobrý, že se ti lidi sdružují v těch spolcích, než aby se někde doma s prominutím flákali. Děti u počítačů a dospělí někde v hospodách. Tak je dobře, že je nějaká činnost vyvíjená. I nějaká pravidelná. Pravidelný schůzky, termíny, tréninky, na kterých oni mají nějakou náplň. Prostě je to vede k nějaký zodpovědnosti. (...) Divadelní spolek TYL tady má každý rok úvodí vždycky nějakou premiérovou hru a vyprodá to divadlo zase po tři, po čtyři dny. Následně pak tady při těch svých představeních. Na místních částech fungují ty osadní výbory, který si dělají svoje akce. Taky čarodějnice, dělají si maškarní, dětský dny, adventní rozsvícení stromečku jo, takže to zase sdružuje na těch vesnicích. Takže tohle funguje, ale je to o tý vůli někoho něco dělat pro někoho, zadarmo třeba i řekněme.“ *Starosta města*

Jsou spolky přínosem pro rozvoj města?

Zda fungování občanské společnosti a spolkového života přispívá k rozvoji města, reflektuje starosta takto: „...určitě to přispívá k tomu rozvoji města. Důležitou další věcí, která tam je, je udržování tradic. Třeba ti Baráčníci, třeba ti Furianti a tak dále. Takže to opravdu je i udržování tradic i rozvoj těch mladých a prostě je to dobře. Je jich tady hodně, všichni fungují.“

Bývalá starostka se vyjadřuje v podobném duchu: „No jasně, určitě, protože bez toho to město nežije. Tam si každý zaleze k tý bedně a pak spolu lidi už nekomunikují. A to je strašně špatně. A pak samozřejmě, když jde o nějakou věc, tak lidi nedokážete z těch židlí zvednout. Zatímco, když spolu fungují a komunikují a znaj se navzájem jako osobně, no tak to pak jediné může fungovat.“

Jsou spolky a místní aktéři ve svém konání podporováni? Je spolupráce a komunikace mezi městem a občanskou společností dostatečná?

Na otázku, jak a zda spolu město a spolky spolupracují, odpovídá starosta města takto: My spolupracujeme se všemi. (...). Všichni mají svoji subjektivitu, mají svoji členskou základnu a všichni vědí, že v případě potřeby mohou žádat o dotace na městě. Něco na podporu své činnosti. (...) My spolupracujem s nima a oni s náma. To znamená... nevím, třeba v roce 2017 jsme měli výročí 520 od udělení městských práv městu a tam jsme chtěli zapojit víceméně všechny místní sportovce, zájmový organizace, divadelní spolek, Baráčníky, místní komerční sféru, podnikatele a tak dále. Víceméně jsme sestavili program, na kterým se ty spolkový organizace, který chtěly, tak se na tom podílely. Takže oni maj svoji činnost, kterou my podporujeme a obráceně, když my máme nějaký akce, tak oslovujeme a oni se podílí zase obráceně na tom chodu města a na těch akcích ve městě. (...) Jo, oni pomůžou, přiloží ruku k dílu, my pomůžeme a společně se to dílo povede. Dělají se brigády, my finančně podpoříme a je to. Takže si myslím, že tohle funguje oběma směrama.“

„Není to úplně špatně, ale mohlo by to být mnohem lepší. (...) Protože i z té éry starostování já vím, že starostové se sociální oblastí téměř nezabývají. Toto je velmi marginální záležitost, což na jednu stranu chápu, protože starosta musí řešit úplně všechno. A to myslím komunikace, veřejný osvětlení, odpady, škola, prostě všechny tyhle ty věci, správa místního majetku. Maximálně umí řešit seniory ještě, jakože DPS a nebo malý děti, jakože nějaký hřiště, ale jinak to řešit vůbec neumí. Ani nejsou úplně připraveni na to, dát korunu z rozpočtu.“ *Bývalá starostka*

Samotní členové spolků a místní aktéři se vyjadřují ke spolupráci s městem takto:

„Spokojený jsme velice s městem, protože upřímně my tady máme zázemí. Tohle je budova osadního výboru Malá Bělá, ale když se podíváte, tak tady vidíte všude, že to je prostě naše. Takže město nám pomáhá, kdyby ničím, tak touhle budovou strašně moc. (...) Starosta chodí na naše akce, co se týče i osadního výboru, tak ta

spolupráce s městem je výborná. (...) Musím říct, že s městem si myslím, že spolupráce i pro nás nebo i pro ostatní výbor je fakt suprová. (...) Já jsem spokojená s tím, co město dělá si myslím. Co se těch našich věcí týče, tak si nemůžu stěžovat.“ *Respondentka č. 2*

„Tak nemohu a byl bych nespravedlivý, kdybych řekl na nějakou vládnoucí garnituru, po tu dobu dvaceti let, co jsem v Bakově, naříkat. Se všemi starosty, místostarosty jsem vždycky vycházel výborně. I s úředníky, nemohu říci, dveře otevřený. Vždycky mi vyšli vstříc, nemohu na nikoho naříkat.“ *Respondent č. 6*

„Spolupracujeme. Zrovna teď jsme si vzpomněli, když jsme šli sem, jak nám město pomáhá ve sféře technických služeb. Kdykoliv potřebujeme pomoci, a to je opravdu takový nadstandardní vztah toho města k nám, že opravdu cokoli požádáme, o cokoli zavolám panu (cenzurováno) a řeknu: „Pane (cenzurováno), prosím vás, potřebovali bychom něco,“ tak oni opravdu velmi ochotně nám se vším pomůžou.“ *Respondentka č. 7*

Co se týče spolupráce města s širší veřejností, shodují se jak představitelé města, tak dotazovaní zástupci spolků, že je určitě v tomto směru co zlepšovat. Rovněž však většina tvrdí, že ptát se na všechno, co největšího množství lidí je kontraproduktivní, avšak o klíčových tématech je třeba diskutovat, za předpokladu, že je diskuze řízená a vedená efektivně, může být i prospěšná.

„Ale musí to být řízený dialog a ne, že se vyjádří úplně ke všemu. (...) Ale víte co, třeba na těch místních částech se dělají schůze s veřejností, v Bakově ne. A to je špatně, protože ten Bakov je taky samozřejmě poměrně celek a ten Bakov ty občané si nemůžou přijít a říct, že chtějí celou tuhle lokalitu jako něco s ní udělat.“ *Respondentka č. 3*

„...protože většina lidí, řeknu ti to na tvrdo, většina lidí není specialista v tom oboru. To znamená, že čím víc lidí vemeš, tím horší musí být výsledek, protože se na rozhodování podílí nevědomí množství lidí. Je to tak. Náměstí, to je typický příklad. Předvolební náměstí. Jsme se sešli na radnici a říkali jsme si, co na náměstí chceme. Při vši úctě, čtyři inteligentní lidi napíší za jednu hodinu lepší

koncept, než celá tady ta obrovská akce.(...) Jo, dobrej tip, ale k tomu tipu můžou udělat kampaň, aby lidi mohli psát na internet tipy, a pak se to přebere. Kvůli tomu nemusí být tzv. facilitátor a psát si na veliký archy, co chceme zachovat, že chceme zachovat kostel. Tak to je přece nesmysl.“ *Respondent č. 1*

Také se zde opakovaně objevoval názor, že komunikace s městem je ze strany města k občanům dobrá, ale obráceně tj. od občanů k městu, by bylo třeba zlepšení a zavedení nějakého komunikačního kanálu v tomto směru. V průběhu mého výzkumu (je možné, že i na základě něho, ale netroufám si to tvrdit) vznikla za tímto účelem aplikace sloužící právě jakožto oboustranný informační kanál. Lze jejím prostřednictvím odebírat zprávy od města, ale rovněž posílat zprávy k městu. Jak budou následně zprávy zpracovávány a využívány, zatím nelze posoudit.

„Město má pocit, že je otevřený ostatním lidem, ostatním názorům. Já třeba, když jsem něco já měl jako názor nebo jsem potřeboval něco na tom městě, tak já jsem to dal. Já jsem to nějak dal, ale není každej takovej, (...)Takže tam asi ten potenciál, víc ty lidi podpořit v tom přijďte a řekněte nám, co bysme mohli. (...) To si přesně já myslím, že tohle sbírání těch podnětů neexistuje. Já chápu, že třeba v kulturní komisi jsme fakt jako hodně lidí, který jsou různý, ale prostě my to taky nepostihnem, že jo. Protože ta teorie byla, že my to tam budeme nosit na to město od lidí. Ano, je to jeden kanál, to já neříkám, že není, ale těch kanálů je prostě málo. Myslím, že nejsou žádný. Jo, takže na to město se ve finále dostane moje tchýně, která si stěžuje furt na všechno. Takže stěžovatelé, takže to město je potom nasraný logicky ano, v tomhle případě se mu nedivím. Prostě to nefunguje a pak se bojí, že to bude další (cenzurováno). Takže tohle je ta otevřená komunikace jako, (...) ten kanál je jednostrannej, jednosměnej. Z té druhý strany tam to není. Takže tohle si myslím, že tohle nevím, jak bych nazval ten projekt. Otevřený město, Otevřená radnice, ale já na názvy projektů moc nejsem.“
Respondent č. 4

(Mluví o nově zavedené aplikaci pozn. autor.) „Tam by to mělo fungovat i způsobem nahlásit od občana městu právě. Jo, havárie na silnici, zatoulanej pes,

všechno by tam právě mělo fungovat tohlencto. (...) Tím, že se registruje, tak víme, kde on bydlí, v jaký lokalitě. Takže když pak bude nějaká uzavírka plynu nebo nějaký omezení v dodávce já nevím, jakýkoliv energie, tak ta zpráva přijde jenom těm, kteří tam bydlí, kterých se dotýká. Ostatním ne, aby je to neobtěžovalo. A obráceně fakt ten občan má možnost, fakt by to mělo fungovat. Já jsem to v praxi ještě nezkoušel. Ale že třeba opravdu půjde támhle a vidí tam já nevím, víko od kanálu, že bude pryč, tak to vyfotí a pošle to přímo do té aplikace. GPS určí to místo a my můžeme de facto hned reagovat a můžeme to hned opravit.“ *Starosta města*

Dílčí shrnutí

Město vnímá velmi pozitivně spolkovou činnost a aktivitu z její strany, i co se týče návrhů na zlepšování města apod. U širší veřejnosti je zapojení občanů rozporuplnou záležitostí, kdy za jistých podmínek může být prospěšná, ale jindy zase neefektivní. Fungování občanské společnosti je jak ze strany města, tak ze strany spolků a místních aktérů vnímáno jako prospěšné pro rozvoj města. Už jen z důvodu, že město více „žije“ a dochází ke stmelování obyvatel, které by pak jako sdružené bylo v případě potřeby snazší zapojit do řešení nějakého problému. Spolupráce mezi městem a spolky je rovněž z obou stran vnímána pozitivně a jako dostatečná.

Mohlo by však dojít k zlepšení komunikace širší veřejnosti s městem, což má za ambici napravit nově spuštěná mobilní aplikace, umožňující větší kooperaci.

7.3 Fungování města a klíčové problémy

Vzhledem k rozjížděcímu se projektu Identity a s ním spojenými plány, mě zajímalo jak občanská společnost (zde představována spolky) reflektuje aktuální dění ve městě, jaká témata by měla být v současnosti klíčová a řešena městem a zda si myslí, že řešena jsou. Pokud nejsou, v čem si pak oni sami myslí, že by mohl být problém a jak by se dal řešit. V této části se tedy zabývám výzkumnými otázkami: Jak místní aktéři a spolky reflektují dění ve městě? Jaká témata jsou dle

nich v současnosti pro Bakov n. J. klíčová? Přejde jim, že se město těmito tématy dostatečně zabývá? Pokud ne, kde oni spatřují možný problém?

Z některých rozhovorů vyplynul jako jeden z problémů malá systematická koordinace a konceptualizace. Zdá se, že zde zmiňované projekty týkající se rozvoje města a fungování veřejné sféry nejsou dostatečně dobře uchopeny a realizovány. Ačkoliv je zde potenciál, chybí hnací síla celého procesu. Projekty jsou městem přijímány v zásadě ochotně, ale realizace poté poněkud pokulhává. I z tohoto důvodu je však nyní aktivní zmiňovaná Kulturní a propagační komise, která by alespoň pro tyto projekty chtěla být právě onou hnací silou. Avšak vzhledem k jejímu krátkému fungování nelze prozatím vyvozovat žádné hlubší závěry, než že je zde snaha a potenciál.

„...Tím chci říct, myslím si, že v devadesáti procentech měst českých není žádná strategie. (...) Město musí jasným způsobem někam směřovat. A to nesměřuje. Prostě všichni kamarádi tu káru společně tlačíme dál a uvidíme, kam se dostanem. A když nebudeme vědět, tak se zeptáme, co největšího množství občanů. Oni nám to jistě řeknou, protože vždycky si každéj rád něco vykecá. Většinou z toho vznikne rozplizlá blbost, to znamená nic. Takže žádný konkrétní kroky tam nevidím. (...) Češi jsou nekoncepční poměrně. Prostě není koncept, není systém, přitom je to jednoduchý. A není to nic kontroverzního. Kdyby jsme řekli, že tady uděláme z Bakova obrovskou těžebnu štěrkopísku, tak to je kontroverzní krok jak blázen, ale tohle přece není žádný kontroverzní krok. Takže to je v pohodě. Stačilo by, aby starosta, vedení města jasně pojmul, k čemu chtěj směřovat - chceme mít tady z Bakova centrum mezi Mnichovým hradištěm a Mladou Boleslaví, Českým rájem a Máchovým krajem. Je to Rozcestí středního Pojizeří. Do pěti let chceme realizovat tohle, tohle, tohle. Děláme tenhle tým, tenhle tým, tenhle tým. Tady jsou výsledky, tady jsou termíny. Rozhod. Lidi by byli rádi. (...) Máme vyčleněný finanční prostředky na další sanaci. Chceme to zachovávat a město vyčleňuje prostředky, takže tam nemůžu říct, že by to bylo špatný. Zase mně vadí a to je pořád dokolečka, že to není součástí nějakýho globálního konceptu. Pořád je to i na té radě, je to absolutně nevizionářský“ *Respondent č. 1*

„ne trošku, hodně jsme museli souhlasit, že sice udělal bezvadnej projekt a všechno, ale nikdo to nevyužívá. Takže naším dalším bojovým úkolem kulturní a propagační komise je dotáhnout na tu komisi starostu s místostarostou a říct jim: „Ty, ty, ty, hele, tady máte projekt od (cenzurováno) zpracovanej a něco s ním dělejte. Už je to rok pomalu, co on to má hotový a nic se s tím neděje. (...) Nevím proč se to nerealizuje, upřímně. Mám pocit, že to je o tom, že to někdo nedostal do nějaký gesce. Nikdo nemá potřebu se tím zabývat.“ *Respondentka č. 2*

„Určitě si ale myslím, že to je o tom zkoordinovat společenský dění ve městě s využitím maximálního možného počtu těch organizací, zminimalizování nějakých souběhů a zefektivnění, to znamená oslovení pokud možno všech generací nebo oslovení v průběhu toho roku všech generací. Aby to nebylo zaměřené jen na folklór nebo na folk, jo, aby to nebylo jenom na starší generace, ale i na tu střední, mladší a děti. Aby to víceméně bylo skloubené i s propagací města. Aby to nebylo jen o kultuře, ale i o propagaci nějakou strategií marketingovou. To všechno spolu souvisí.“ *Respondent č. 6*

Jako další problém byla poté členy spolků zmiňována absence plnohodnotného prostoru pro konání kulturních a veřejných akcí. Či právě ona nedostatečná komunikace na rovině město a občané a nedostatečná stmelenost místní komunity.

„My už jsme udělali samozřejmě, abysme se nemlátili, tak jsme udělali kalendář akcí tady na radnici, kde je všechno napsaný. Máme dokonce s městem ve smlouvě napsaný, že toto je jediné místo, kde to je závazný. Takže co není v kalendáři, tak prostě jako by nebylo. Už se to konečně dodržuje a tak. Takže zkoordinovat se to dá. Já si myslím, že v Bakově chybí kulturní středisko. Říkám to zcela narovinu. Myslím si, že jeden dva lidi, kteří by byli zodpovědní za organizaci kulturních akcí samostatně jasně zaměřený, že by se tady uživilí a že by hlavně měli smysl.“ *Respondent č. 4*

K absenci kulturního prostoru starosta říká: „Koupili jsme obchodní dům Jizera, to je de facto pro účely městského úřadu a pro dole nějaký komerční využití, nějakou kavárnu, restauraci. Jo, protože aby to náměstí trošičku žilo. Nic jiného,

jako kulturní dům, teď není kde. Tohle si myslím, že je ale kapacitně dostačující. (...) Jinak od toho máme v létě volnočasový areál.“

„Co nejvíc těm lidem nabízet to setkávání, poznávat se jeden druhýho. Poznávat lidi nejen z té svojí ulice, ale opravdu poznávat a opravdu žít v tom městě. Bakov se rozrůstá, jsou tam nové parcely, nové možnosti bydlení. Je fakt, že se ty lidi proměňují tím prodejem a tak dále. Aby fakt věděli, že je radost žít v tom jejich městě a že vědí, že to není jenom proto, že je to blízko dálnice a blízko do Prahy nebo nevím. Ale že opravdu je to radost, protože to město rozkvétá. Já to opravdu pozoruju tím, jak tam jezdím. Jak to město se proměňuje a je čím dál hezčí. A má velký potenciál, třeba jenom v tom, že se tam krásně jezdí na kole, že tam jsou fakt hezký výšky do daleka. Aby fakt byli pyšní na to, že v tom městě chtějí bydlet a vědí proč a že je to radost v tom městě bydlet. Nejen pro to hmotný, co jim to dává nebo ta poloha, která jim tohle umožňuje, ale i to, že si řeknou, že tam mají dobrý sousedy, různé akce, na který se těšej. Prostě nějak je opravdu propojovat.“ *Respondentka č. 7*

Dílčí shrnutí

Můžeme sledovat velké propojení všech bodů výzkumných otázek, kdy se odpovědi na ně mnohdy překrývají a doplňují. Hlavní problém nesystematičnosti v postupování u některých projektů a malá koordinace co se veřejného a spolkového dění týče, má nyní ambici napravit Kulturní a propagační komise a nově vzniklé Komunitní centrum. Aktuálně je tedy ve městě aktivní snaha tyto definované problémy vyřešit. Nejpodstatnější pro můj výzkum je, že tato snaha vzešla souběžně a nezávisle z občanské iniciativy. Občanské dění se tedy v Bakově právě teď dosti hýbe a proměňuje.

7.4 Spolupráce mezi aktéry a vztah k veřejnosti

Spolupracují spolky mezi sebou navzájem?

V rámci mého výzkumu mě rovněž zajímalo Jak místní aktéři a spolky reflektují veřejný život a občanskou angažovanost? Spolupracují spolky mezi sebou navzájem? Spolupráce mezi spolky je totiž krokem potenciálně vedoucí ke

spolupráci s městem a většímu propojení dění. Spolupráce mezi spolky by rovněž otvírala možnost větších projektů a větší participaci a podílení se na rozvoji města. V současnosti je hlavním iniciátorem propojení komunikace mezi spolky a případné větší spolupráce Komunitní centrum Spokojený svět. O propojení komunikace a větší koordinaci akcí se snaží rovněž Kulturní a propagační komise. Paradoxně však sama komise a centrum spolu prozatím nijak nespolupracují, pouze o sobě navzájem vědí.

„Společná akce je třeba ten dětskej den, co děláme. Ta Mikulášská je taková společná nebo teď se vysazovaly všude ty lípy na podzim, tak to jsme se taky do toho hodně zapojili. Kdo mohl a chtěl, tak přišel.“ *Respondetka č. 2*

„Takže to je přesně ta věc, kterou ta kulturní komise musí udělat. Musí podpořit ty akce, který tady existují. Ne jenom ty, který jsou organizovaný městem, ale i ty, který jsou organizovaný jinejma spolkama.“ *Respondet č. 4*

„Druhá stránka je pak komunitní práce jako taková. Měli jsme v pondělí první komunitní setkání, čemuž já říkám, že se setkáváme s představiteli neziskovek a dalšími aktivními lidmi a říkáme si, co bysme mohli pro sebe a i pro Bakov udělat. Pokud se nám to vzájemně zalíbí a najdeme způsob, jak to udělat, tak to prostě uděláme. To se samozřejmě bude vyvíjet, protože dneska ty aktivity komunitního centra jsou nějaké, které vyplývaly zejména z té žádosti a z přípravy s dalšími neziskovkami, ať už je to RC Bakovánek nebo Církev československá husitská. To byl vlastně základ toho komunitního centra. Teď už se začínají objevovat nové aktivity, o které by měli lidi zájem. (...) Ono vlastně i kvůli tomu teď vznikla kulturní a propagační komise na městě. Na městě třeba nevědí, které akce jsou připraveny nějakým subjektem a nemohli svoje kulturní akce tomu podřídit, aby nebylo všechno v jeden den. (...) Takže jako ta spolupráce opravdu se začíná hezky rozvíjet. Je to přesně o tý komunikaci a o tom, že jsme spolu a věnujeme ty dvě hodinky k tomu, abysme si řekli, co by bylo dobrý. Protože když to řeknu, na tom komunitním centru máme nějaký budget peněz, kterými můžeme podpořit i tu družinu, i tu školku i tyhle ty akce. Takže si myslím, že ta vzájemná spolupráce je vícestranně výhodná.“ *Respondentka č. 3*

„Komunitní centrum je občanská iniciativa, protože měli pocit, že se tady nic neděje. Já jim rozumím. Měli koule na to, aby si něco takovýho založili. Já si myslím, že tam bude muset bejt, aby to mělo smysl, obojí. Velká spolupráce komise a komunitního centra. Komunitní centrum v podstatě samo něco organizuje, něco dává dohromady. Kulturní komise by vlastně jako taková by neměla nic organizovat. Kulturní komise je poradní orgán rady a kulturní komise by měla víceméně spíš dohlížet na to, že to co se naplňuje má smysl a je to vážně kulturní a je to vážně pro lidi v Bakově.“ *Respondent č. 4*

„S tím komunitním centrem teď určitě, to rozhodně. Spolupracuji moc ráda s muzeem a s paní (cenzurováno) třeba (...) řekla bych, že asi celkem zájem ze strany těch spolků je, ale musí se jim to ještě přesně vysvětlit, aby věděli, že opravdu to komunitní centrum má pracovat pro ně. Že to není žádná konkurence, ale jsou tam pro ně jak prostory, tak peníze, tak rozšíření jejich aktivit, že vlastně můžou pořád dělat to, co dělají, ale ještě právě podpoření tady tím komunitním centrem. To si myslím, že je docela důležitý. Aby opravdu pochopili, že komunitní centrum není nějaká konkurence Bakovánku, muzeu, já nevím prostě jakýmu sportu nebo něčemu, ale že opravdu je to doplnění“ *Respondentka č. 7*

Další stránkou jsou poté rovněž otázky: Jak přijímá jejich aktivitu veřejnost? Jsou jimi pořádané akce navštěvovány občany? Je dostatek členů spolků? Z logiky věci vyplývá, že pokud je nedostatečná občanská základna ve spolcích, nebudou spolky nejspíše tolik aktivní a obecně funkční. Rovněž pokud je ze strany veřejnosti zájem o pořádané akce malý, není zde motivace takové akce pořádat. Naopak čím větší zájem ze strany občanů, tím větší motivace k činnosti. Čím větší motivace k činnosti, tím více akcí, tím větší angažovanost a potencionálně spolupráce s městem a rozvoj města jako takového.

Jak místní aktéři a spolky reflektují veřejný život a občanskou angažovanost?

„T: Takže občanský život a tu angažovanost vnímáte jako dost důležitou pro to město? R: No já si myslím, že stoprocentně. Říkám, jediný co mě mrzí, že se nedaří zapojovat nové lidi. (...) Jooo, tak jsou (myšleno aktivní občany pozn.

autor.) strašně velkým přínosem a každéj kdo odejde, tak je to potom hrozně špatně.“ *Respondentka č. 2*

„T: Je podle vás pro město, jako takový důležitý, aby se ti občani angažovali?
R: Určitě, protože jsme si hrozně odvykli. Odvykli jsme si, že strašně každý sám. Já vím, že když jsem bydlela v Bakové, bydlela jsem tam třináct, čtrnáct roků a vím, že jsem měla problém poznat některý lidi. (...) Tak málo jsme se vídali. Bylo to tím, že já jsem se třeba pohybovala pěšky, ale oni hodně ráno nasedli do auta, jeli do práce, vrátili se, otevřeli se jim vrata, oni zajeli autem dovnitř a už zase byli za těma vratama v tom svém domku a neviděla jsem je. Jenom, když vycházím z té vlastní zkušenosti. (...) Zvykli jsme si právě na to, že jezdíme do práce a z práce. Pak někdy jedeme za zábavou, jedeme na nákup, ale už se s tím městem neidentifikujeme. Využíváme toho města jako toho místa, kde jsme si koupili domek nebo kde po rodičích třeba nebo to je jedno, prostě máme svoje bydlení, máme svoji zahradu, ale už neznáme ty lidi kolem. Je to škoda. Já nevím, jestli to bude mít ohlasy, to opravdu vůbec netuším, ale možná je potřeba vrátit se k tomu. Pak žije každý člověk strašně sám a vracím se k tomu, co jsem říkala na začátku, že ta duše je opravdu strašně sama, osamělá a pak, to už je úkol taky váš sociologů, hledat cesty pro to, aby člověk nebyl tak sám.“ *Respondentka č. 7*

Jak přijímá jejich aktivitu veřejnost? Jsou jimi pořádané akce navštěvovány občany?

„Samozřejmě někomu se nelíbí platit vstupný a tak, ale jako to je poměrně malá část. Lidi jsou rádi a to je to, co říkám. Oni jsou vždycky rádi, když se dělá něco dobrého. To je úplně jedno v čem.“ *Respondent č. 1*

„Samozřejmě je to s výkyvama docházky místních obyvatel, jednou víc, jednou míň. Pokaždý ale když dorazej lidi (...) Prostě je to problém, to je ten spolkovej život a je to o tom, že děláte věci a třeba tady děláme 15 let živej betlém a já vám přesně řeknu, kdo sem přijde na ten živej betlém z té vesnice. A přesně vím, kdo nepřijde vůbec nikam a vůbec nikdy. A nedovedete to pochopit, přitom to jsou celkem fajnový lidi, který dřive se tady angažovali. (...) Říkám, jo fajn, ale proč

choděj pořad jedni a ty samí lidi. Ne, že by je tam člověk neviděl rád, vidí je tam hrozně rád. Je za ně vděčnej, ale není to o tom, že by se nabalovali nějací další. (...) jediný co mě mrzí, že se nedaří zapojovat nový lidi.“ *Respondentka č. 2*

„Třeba na tom komunitním centru vznikli dobrovolníci, což je fajn. Mláděž se snaží pomáhat.“ *Respondentka č. 3*

„...takže my tak říkáme, že v průměru přijde sto lidí. Což je velmi krásný, hodně lidí nám to závidí.“ *Respondent č. 4*

„Co se týče kultury, tak vcelku chodí jo, dejme tomu. Podle toho, když to srovnám s akcemi, které pořádá město, tak na ty pohádky to je asi tak srovnatelné. Někdy přichází méně lidí, ale to se stalo až teďka v poslední době, když jsme se sice domlouvali, ale přesto město uspořádalo pohádku skoro stejně jako my. (...) Ale vzpomněla jsem si na jednu věc, kterou jsem zapomněla zmínit a ta je hodně navštěvovaná a to jsou výstavy. My totiž pořádáme dvakrát, když to výjde dobře, tak dvakrát do roka, výstavu ve spolupráci se základní uměleckou školou. To tam opravdu ten den, je to většinou všední den, přijdou rodiče, prarodiče se svými dětmi, vnučaty a tam opravdu je poměrně plno. To je docela hezká věc“ *Respondentka č. 7*

Je dostatek členů spolků?

„Říkám, já jsem vděčná tomu, že kolem Baráčníků se motá spousta lidí, kteří jsou ještě furt nějakým způsobem do toho zapálený a furt je to baví. Třeba ten pozdní sběr, to je supr. (...)Furiant, když byl, tak byl stabilní a nepodařilo se nám, aby někdo novejš přišel. Dělali jsme náборы, všechno. (...) Oni pak přijdou, že už sem chodit nechce, to víš puberta.“ *Respondentka č. 2*

„No a ono přišlo pár dětí, že jo. Dneska tam máme nějakých třináct dětí a ono se to postupně nabaluje. Takže si myslím jako fajn.“ *Respondentka č. 3*

„Jsme vesnice, co si budeme povídat a jsme Škoda auto. A to je prostě strašnej problém. (...) Ty lidi nejsou kulturní, oni nechtěj žít kulturou, protože kultura je z mýho pohledu unavuje. Takže oni si to chtěj odmakat a máte pravdu, jdou domů.

Já bych neřekl, že noclehárna, ale myslím si, že jdou domů. A jsou doma, nechtěj s nikým bejt a tak.“ *Respondent č. 4*

„...Český Dub je prostě chráněný tím. A tady opravdu, jako i ta mentalita lidí je jiná, oni opravdu jakoby víc se sdružují, mají potřebu se víc scházet a i ta spiritualita je tady taková jiná a potřeba toho duchovního života je jiná, než v Bakově (...) je to kraj bohatý a samozřejmě, že lidi si všelijak ty svoje potřeby naplňují tím, že mají peníze. Pořád je to taková ta potřeba hmatatelná, ta potřeba takového toho materiálu je uspokojená a je pořád čím ji uspokojovat, protože tam ty peníze lidi mají. A ta duše pořád zůstává někde vzadu.“ *Respondentka č. 7*

Dílčí shrnutí

Spolupráce mezi spolky zde u některých akcí je a rovněž je zde nyní snaha spolky co nejvíce propojit a spolupráci podpořit, zvláště ze strany Komunitního centra a Kulturní a propagační komise. Občanská angažovanost je členy spolků vnímána jako podstatná pro obyvatele i pro celé město. Co se množství aktivních lidí a členské základy týče, není to ideální stav, ale nějakí aktivní občané se zde najdou. Problém je především v nedostatečné heterogenitě, členové spolků jsou především z jedné rodiny, kde je tato forma angažovanosti tradiční, nové lidi se příliš zapojit nedaří. A to jak jako aktivní členy, tak jako návštěvníky akcí. Ty jsou na poměry města vcelku navštěvovány, avšak pořád těmi samými lidmi, opět je zde problém v přilákání nových občanů. Respondenti se zde svými názory shodují s mou hypotézou, že je to způsobeno především lokalitou Bakova, kde je velmi znatelný vliv průmyslového charakteru oblasti. Lidé zde velmi výrazně upřednostňují práci před spolkovým či kulturním životem. Jedna z respondentek, která roky působila v Bakově, ale nyní žije a angažuje se v Českém Dubu, výše popisuje znatelný rozdíl mezi těmito městy právě v souvislosti s průmyslovou výrobou na Mladoboleslavsku.

8. Závěr a kritická diskuze

Závěrem lze tedy vzhledem k výše formulovaným dílčím shrnutím říci, že v Bakově nad Jizerou jsou z občanské iniciativy vzniklé organizace a probíhají též zdola vzniklé projekty, které mají za cíl přispívat k rozvoji města. Rovněž samotné fungování občanské společnosti a spolkového života lze jistě chápat jako pro rozvoj města prospěšné. Případnými problémy, se kterými se pak občanská společnost musí ve svém fungování potýkat, jsou nesystematičnost města v realizaci projektů od ní vzešlých. Dalšími problémy pak jsou nedostatečná koordinovanost a propojení spolků (v této souvislosti však již dochází k cílené nápravě), a lokalita města, která je silně zatížena blízkostí automobilky Škoda auto v Mladé Boleslavi. Atmosféra ve městě pak není dobrou půdou pro fungování občanského sektoru. Avšak rozhodně nelze říci, že by ten ve městě vyloženě strádal, je spíše jen oslaben. Upřednostňovány jsou často sportovní kluby, které však nebyly předmětem mého výzkumu. Sport je ve městě velmi populární (jsou zde k dispozici tenisové kurty, atletické a fotbalové hřiště, florbalový a házenkářský klub, známý taneční klub...) a je tedy možné, že se energie občanů soustředí spíše do této oblasti, než do kulturního života a veřejné angažovanosti.

Samospráva města (zde zastupována starostou, popřípadě bývalou starostkou) občanskou angažovanost vítá a chápe jí jako pozitivní a pro město prospěšnou. Členové spolků a místní aktéři občanskou společnost vnímají rovněž jako potřebnou a prospěšnou. Vidí zde důležitost spolupráce s městem, které spolky podporuje finančně a zaštiťuje mnohé akce. Na spolupráci s městem si pak žádný se zástupců spolků nestěžoval, naopak kvitoval, že probíhá velmi dobře a město je jim dostatečnou oporou popř. partnerem.

Téma práce jsem si volila v čase, kdy se prosazoval nový projekt Identity města, a doufala jsem, že budu moci více popisovat jeho průběh, aplikaci a s ním spojené změny ve městě. Avšak jak již bylo definováno výše, projekt v současné době stagnuje a je otázkou do jaké míry se podaří jeho cíle prosadit a zrealizovat. Na podzim roku 2018, po říjnových volbách, vznikla rovněž Kulturní a propagační

komise, jejíž práce by opět mohla být v souvislosti s rozvojem města a veřejným a občanským děním velmi zajímavá, avšak vzhledem k novosti komise není prozatím možné sledovat konkrétní výsledky a tím vedoucí kroky.

Po dokončení výzkumu jsem se dozvěděla, že tvůrce projektu Identity odstoupil z Kulturní a propagační komise z důvodu znechucení z nečinnosti města ohledně tohoto projektu. Nespátkoval v komisi patřičný přínos a projekt dle svých slov považuje za mrtvý. Oproti tomu však vedoucí Kulturní a propagační komise při rozhovoru se mnou zdůrazňoval, jak se na projekt v nadcházející době primárně zaměří a pokusí se upřít veškeré síly k jeho prosazení. Je tedy možné, že komunikace v rámci komise neprobíhá ideálním způsobem. Jedna z členek komise projekt zcela otevřeně bojkotuje, avšak při rozhovoru s ní jsem upozorovala velmi malé obeznámení ohledně celé věci a později jsem zjistila, že na většině zasedání nebyla přítomna, je tedy možné, že její pohled se zakládá na nedostatku informací. Bylo by velmi zajímavé i nadále sledovat, jakým způsobem se bude celý projekt vyvíjet a jak bude pokračovat fungování samotné Kulturní a propagační komise.

Začátkem roku 2019, v době, kdy jsem začala s empirickým výzkumem, se rovněž z občanské iniciativy zformovalo Komunitní centrum, s jehož fungováním je ovšem spjat podobný problém, jako s komisí tj., že funguje teprve krátce a jeho činnost je tedy prozatím v plenkách. Ačkoliv z rozhovorů se zakladatelkami centra bylo patrné nadšení a zápal pro věc, ostatní respondenti byli ohledně celého projektu spíše skeptičtí. Dokonce se objevili názory, že se jedná pouze o projekt na dotace, které ovšem nejspíše nebudou využity způsobem, jakým by bylo potřeba. Prozatím však nelze nic takého usuzovat. Ovšem nabízí se tím prostor pro další výzkum, který by bylo zajímavé provést s časovým odstupem a sledovat tak proměny a dosahování v současnosti formulovaných cílů jak Komunitního centra, tak projektu Identity a kulturní komise.

Co se kritické diskuze týče, nejvíce mě mrzí a vytknula bych si, že jsem nezačala jako první s empirickou částí práce, nýbrž s teoretickou. Jsem si vědoma faktu, že v empirické části se objevující problematika by mohla být výrazněji podchycena

v úvodní teoretické části práce. Z časových důvodů však již nebylo v mých silách tuto část opětovně předělat. Rovněž mě mrzí, že rozhovor se panem starostou nebyl tak hluboký, jak bych si přála a byl by jistě přínosné s ním problematiku rozebrat důkladněji, avšak z důvodu jeho pracovního vytížení nebylo možné větší časové dotace.

9. Použitá literatura

Brokl, L. 2002. *Hledání občanské společnosti*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky.

Bazgerová, M. 20120. „Občanská společnost a občanská participace v ČR na komunální úrovni (případová studie městské části Praha 5).“ [online]. Praha: VŠE [cit. 13. 04. 2019]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/87s3zy/>

Čmejek, J., J. Čopík. 2016. *Veřejná správa*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Ekonomická fakulta.

Hendl, J. 2008. *Kvalitativní výzkum: základní teorie a metody aplikace*. Praha: Portál

Kubátová, H. 2006. *Metodologie sociologie*. Univerzita Palackého v Olomouci.

Müller, K. 2002. *Češi a občanská společnost*. Praha: Nakladatelství TRITON

Matouš, D. 2017. „Participace mladých lidí v organizacích občanské společnosti ve městě Litomyšl.“ Hradec Králové: Filosofická fakulta Univerzity Hradec Králové [cit. 13. 04. 2019]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/qvoahl/>

Nejdl, P., D. Čermák (eds.). 2007. *Participace a partnerství v místní veřejné správě*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Rakušanová, P. 2007. *Povaha občanské společnosti v České republice v kontextu střední Evropy*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Skovajsa, M. 2006. „Občanská společnost a stát v dějinách evropského politického myšlení.“ [online]. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy [cit. 13. 01. 2019]. Dostupné z: https://ksos.fhs.cuni.cz/KOS-42-version1-skovajsa_obcanska_spolecnost_a.doc

Stachová, J. 2008. *Občanská společnost v regionech České republiky*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Studijní opory MENDELU [cit. 12. 03. 2019]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=46914

Šlajz, D. 2018. „Občanská participace na správě a rozvoji obce.“ Plzeň: Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni [cit. 13. 04. 2019]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/duh4ax/>

Štrejbar, P. 2010. „Spor o charakter občanské společnosti v českém kontextu.“ [online]. České Budějovice: Teologická fakulta Jihočeské univerzity [cit. 15. 01. 2019]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/7ed17a/?furl=%2Fid%2F7ed17a%2F;lang=en>

Těmín, K. 2017. „Nejlepší politické zřízení podle Aristotela.“ [online]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy [cit. 13. 04. 2019]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/130216181>

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník. 2014. §214-217

Internetové zdroje:

Stránky souboru Furiant [citováno 17. 04. 2019] Dostupné z: <https://www.furiant-malabela.cz/o-nas/>

Stránky divadelního spolku TYL [citováno 17. 04. 2019] Dostupné z: <http://www.divadlobakov.cz/o-nas>

10. Přílohy

Přikládám rozhovor s respondentem č. 4

R: Souhlasím s nahráváním. 00:00:01-9

T: První otázka bude nejmíc obecná, jenom se vás zeptám, jestli mi představíte vaši úlohu tady v Bakově jako aktivního občana? 00:00:16-5

R: No tak jako aktivní jsem. (smích) Ne, tak já vlastně hraju divadlo tady v Tylu od svých dvaceti let, to znamená, že už to je dlouho. Takže nějakých dvacet pět let. S tím, že se to vyvíjelo. Začínal jsem jako normální herec a postupně... my jsme potom museli založit občanský sdružení, protože se to muselo, takže jsme ho založili. Tím jsem začal být činněj i trošku organizačně. Před pěti lety mě moji kolegové zvolili principálem, u nás to je nějakěj předseda rady nebo já nevím, jak se to jmenuje přesně a tím pádem mi to zůstalo už jako na tvrdáka. Před těmi, pěti lety jsme slavili výročí 145 nebo 135, něco takovýho to bylo a měli jsme něco v plánu. Já jsem se toho chopil a začali jsme organizovat ochotnický představení i hostující každý měsíc. To znamenalo bejt aktivní, začít tahat lidi do divadla, což jsem začal nejdřív dělat mailing listem, kterej se teď pohybuje kolem čtyřista lidí. Potom jsme měli nějaký webový stránky, ale moc to nefungovalo, protože jsme se na to vyprdli, klasika žejo. Takže jsme předělali webový stránky, no a založili jsme Facebook. No a vlastně do tý doby jsem dělal taky to, že když u nás hrál někde nějakěj kamarád, tak třeba přišlo pět lidí, takže to bylo velmi trapné, ale od tý doby se to zlepšilo... takže my tak říkáme, že v průměru přijde sto lidí. Což je velmi krásný, hodně lidí nám to závidí. Takže v tomhle jsem činněj hodně, samozřejmě se snažím i jako víc toho dávat už trošku někomu jinýmu, protože jsem zažil nějakou revoluci při zakládání spolků. My jsme byli mladí, takže chci, abysme nebyli překvapeni až bude revoluce mladejch. No, to je ta moje činnost. Potom jsem začal bejt aktivní, začal jsem bejt ksichtem sdružení jako směrem k městu, protože s nima musíme samozřejmě komunikovat. Město nám dává dotace. My už nějaký dva roky jsme v podstatě soběstačný. Takže, kdyby jsme jeli jenom

ze vstupného a bereme si čtyři tisíce, když někde hrajeme, tak bysme se „uživili“, tzn. měli bysme na náklady na hru, na autorský práva a takovýchle věci, ale město nám pomáhá, když máme nějaký na víc věci. Třeba v loňském roce jsme dostali peníze na nákup přívěsného vozíku, když jezdíme po štacích, abysme si nemuseli pronajmat dodávku. Takže to je komunikace s městem. No a díky tomu jsem byl loni povolán do nově vzniklé kulturní a propagační komise města. Na prvním setkání mě kolegyně a kolegové zvolili jako předsedu, což jsem jim velmi poděkoval. Takže jsem i v té kulturní komisi, takže i oficiálně činně řekněme i na „na městě“. 00:03:39-7

T: To mě právě zajímá ta kulturní komise. Co má na starost, jak funguje a co dělá? 00:03:47-0

R: Kulturní komise je úplně nová. Já jsem byl vždycky ten, kterej furt řval, že je potřeba. V Bakově bejvala, nebo ve více městech to takhle bylo, tzv. Osvětová beseda, která měla v podstatě na starost tohlencto, jako kulturu v obci. Ta Osvětová beseda se zrušila už dávno. Kulturní komise se vlastně zřídila po volbách, protože jsem trošku do toho furt bušil a zřídila se kulturní komise. Kulturní komise dneska je v plenkách. Takže ještě navíc vlastně volby byly na podzim, kdy už byl postavenej rozpočet, úplně všechno. Tím pádem se kulturní komise teď hledá, takhle bych to řekl. 00:04:26-5

T: Nějaká vize, která je? 00:04:29-4

R: Vize je jasná. Vize je především koordinace kulturních akcí v rámci Bakovska, řeknu to tak. Vize je taky především v tom, že kulturní komise má řekněme se snažit, aby veškeré kulturní akce, které se tady pořádají... teď abych to řekl kulturně, měly smysl. Protože já, když jsem nastoupil do kulturní komise a už předtím, protože s knihovnou s paní (cenzurováno) samozřejmě komunikujeme hodně i obecně, tak vím, že se děje strašně moc věcí. Opravdu skoro každéj tejdě se něco děje. Zase na druhou stranu to nikdo neví. Jsou to úzce zaměřený věci,

který musej bejt samozřejmě o tom žádná, ale kulturní komise se má postarat o to, aby těch akcí poka se konají a vynakládají se na ně nějaký peníze, aby to obsáhlo co nejvíc obyvatel a když se nám to povede, tak aby lidi sem začali i za kulturou jezdit. Takže to je ta vize. My teď shodou okolností tenhle čtvrtek máme řekněme takový skoro finální zasedání komise, kde bysme si tohle měli s městem odklepnout, že tímhle směrem jako jdeme. Takže to je kulturní komise, kdy ještě dneska nevíme, jak to jako půjde. 00:05:52-9

T: Jo, takže ještě nějaký konkrétní projekty k tomu nemáte? 00:05:56-8

R: My konkrétní projekty ještě zatím nemáme nebo jsou tam nějaký. My čekáme ještě, aby nám někdo, rovná se paní (cenzurováno), dal přehled o akcích, který jsou naplánovaný na rok 2019, abysme v tom mohli něco udělat. Kulturní komise je složená z činných lidí kultury, řeknu to tak. Takže tím pádem všichni do toho máme... umíme dát fundovanej nějaký něco. Takže takle. To je ta kulturní komise. Je to prostě úplně nový, je tam samozřejmě „nešťastný“, ono to není žádný neštěstí, ale nešťastný je to, že byla založena na konci roku. Rozpočet na jednotlivý kapitoly se začíná stavět už v srpnu. My, co organizujeme kulturní akce, tak já už teď vím, co tady budou za divadla na podzim, jo. Musím to vědět, protože jinak bych to nedal dohromady, což předpokládám, že paní (cenzurováno) ví. Takže to taky musí takhle stavět na rok dopředu. Takže jsme se dohodli víceméně o tom, že letošek bude takovej divnej. Budem tam jenom blbě kecat. Samozřejmě ale v srpnu začínáme pracovat na stavbě kulturního roku 2020. 00:07:16-3

T: Teď tady vzniklo nový komunitní centrum. To jsem tak nějak pochopila, že má podobnej záměr. 00:07:23-8

R: Tak! Komunitní centrum je občanská iniciativa, protože měli pocit, že se tady nic neděje. Já jim rozumím. Měli koule na to, aby si něco takovýho založili. Já si myslím, že tam bude muset bejt, aby to mělo smysl, obojí. Velká spolupráce

komise a komunitního centra. Komunitní centrum v podstatě samo něco organizuje, něco dává dohromady. Kulturní komise by vlastně jako taková by neměla nic organizovat. Kulturní komise je poradní orgán rady a kulturní komise by měla víceméně spíš dohlížet na to, že to co se naplánuje má smysl a je to vážně kulturní a je to vážně pro lidi v Bakově. Je tam malinko nešťastný, že se rada města rozhodla vytvořit kulturní a propagační komisi, protože to je právě propagace Bakova ven. 00:08:18-5

T: Ano, a tam jde hlavně o dění uvnitř. 00:08:20-4

R: Přesně tak. Samozřejmě hodně věci... já říkám, že mi jako ochotníci, protože mi jezdíme hlavně hrát ven, tak jako dobrý, reprezentujeme, propagujeme Bakov. Je hodně spolků, který vypadávají ven, takže samozřejmě to tam ta nějaká propagační činnost je, ale ta část kulturní je hlavně vnitřek. Dokud nezačnou chodit naši lidi na divadlo nebo na kulturní akce a nebudou to pro ně akce, tak... jako nemá smysl přemýšlet. 00:08:54-1

T: To jsem ale právě pochopila, že mají taky právě tendenci to koordinovat, aby byl přehled o těch akcích. 00:08:59-4

R: Právě proto to říkám, mě to překvapilo z toho důvodu, že my jsme o tom vůbec nevěděli. Já chápu, že nikdo skoro ani neví, že existuje kulturní komise, logicky. To já tomu rozumím, proto říkám, že ten rok 2019 je trošku jako v mimoni. Ale ve chvíli, kdy už o sobě víme, tak budeme muset fungovat spolu, protože to nemá jako smysl jet dvě věci najednou. Oni to mají v podstatě opravdu občanskou iniciativu a docela i chápu, proč vznikla. Já kdybych měl čas, tak asi něco takovýho založím, protože těch akcí je opravdu strašně moc. Utratí se za ně hodně peněz, ale přijde tam... já vám to řeknu takhle. My teď máme premiérová představení pátek, sobota, neděle a za ty tři představení ošéfujem sedm set lidí. V životě ani celkem sedm set lidí za celý rok na těch akcích nebylo. 00:10:01-3

T: No, to asi ne no. 00:10:03-5

R: Protože Vánoční koncert, kterej je vyprodanej... dobře, to je dvě stě padesát, ale pak to jsou akce, kam buď se vejde čtyřicet a nebo o nich čtyřicet lidí ví. 00:10:13-6

T: A v čem si myslíte, že je hlavní problém toho, že lidi o tom nevědí nebo že nepřijdou? 00:10:18-3

R: Myslím si, že to je za prvé výběr jako takovej kulturních akcí. Za druhý to беру i fyzikálně technicky, není prostor. Bakov nemá kulturní prostor. Tady to vidíte teďkom takhle, ve čtvrtek večír se tady stěhujou lavice, aby tady bylo divadelní sezení. My ty lavice musíme nosit na půdu, takže se dělá jako brigáda. Takže to je dvě hodiny práce makání dvaceti lidí. Jenom kvůli tomu, že Bakov tady má jak divadelní nebo řekněme pódiový akce, ale potom je tady i plesová sezóna. Takže na plesovou sezónu tohle všechno musí zase pryč, nanosít se sem stoly a židle. Takže to je jedna z věcí, která Bakov brzdí. Ty věci by se daly šířeji... samozřejmě myslím si, že už dneska by se daly rozšířit, takle to řeknu. Zároveň ale ten prostor tady vážně chybí. Když já plánuju věci, tak vím, že od ledna do konce března nemůžu dělat vůbec nic tady na divadle. Já jsem se jeden rok naštvál a udělal jsem dvě divadla při plesový sezóně a seděli lidi takhle na židlích, ale není to ono, že jo. To je jak když jdete někam na kafe a tady sedělo sto lidí na židlích, to bylo takový divný. Takže jsme se na to vyprdli. Ten prostor ale vážně chybí. 00:11:49-9

T: To je pravda. 00:11:53-2

R: Nemáte kde udělat zábavu. Zábavu tady neuděláte nikde, jako normální, prostě, že se ty lidi ožerou a zapařej si. Prostě není tady. Je na hřišti, ale to jste v hospodě. Lidi chodí do Nový Vsi. To je samostatná obec, že jo. 00:12:10-9

T: No a co se týče té informovanosti těch občanů a obyvatel? Já mám pocit, že na jednu stranu jako informovaní jsou, protože chodí Bakovsko do schránek zadarmo... 00:12:21-1

R: No jasně. Facebook jede, webky jedou. Jako je to tam všechno. Já si myslím, že je to způsobený samozřejmě malinko nevlí těch občanů jako něco vůbec dělat. My to vidíme na sobě. My když uděláme nějaký představení našich kamarádů ochotníků řekněme v dubnu, tak ještě přijdou, ale v květnu a červnu už nikdo nepřijde, protože jsou na zahradě. Takže my to máme takový, že si říkáme: „Máme to dělat, nemáme to dělat?“ Ale zároveň s tím já tvrdím, že lidi se musí prostě ubít akcema. Takže nepolevit, nepolevit, nepolevit. Mně se stalo, že první rok, jak jsme měli to výročí, tak vážně chodila přes stovku lidí každé měsíce. Bylo to samozřejmě výběrem toho, co jsme tady měli. A pak rok na to se mi přežrali a přestali chodit. Takže jsme zase byli na padesáti a na třiceti a takovýchle věci. Samozřejmě v porovnání s tím, co bejvalo to bylo krásný, ale byli jsme docela překvapení a pak zase přišla vlna. Takže je to o hodně stavění to pro ty lidi, ale zase ne dělat kraviny a humusy. Prostě je tam důležitý přemejšlet o tom výběru a ty lidi holt jako nějak postupně tam dotáhnout. Ono dneska na ty knihovnický akce, který jsou v muzeu v knihovně, tak jako tam se těch čtyřicet lidí pravidelně sejde. Třeba jednou za čtrnáct dní se čtyřicet lidí sejde, ale jsou to ti stejní. Ono je to totiž na ně tak trošku zaměřený. 00:14:08-5

T: Je fakt, že třeba pro mě je tady akcí hrozně málo. Většinou je buď pro malý děti a nebo pro starý. 00:14:19-3

R: Já třeba tvrdím, když třeba mi paní (cenzurováno) hrozně vyprávěla o tom, jak jsou ty kulturní akce v DPS a já mám tchýni v důchodu, takže vím, že tam sem tam i jde. A říkám jako super, někdo to dělat musí tyhle akce, ale to není kultura. Navíc za to utrácíme fakt velký peníze. Tam jsou pozvaný fakt kvalitní lidi, který podle mého názoru by vyprodali tu radnici. Prostě teď pro mě do očí bijící je akce Sestry Havelkovy, neříkejte mi, že by na Sestry Havelkovy nepřišlo sto padesát

lidí. To by prostě přišlo sto padesát lidí, ale nesmělo by to bejt v muzeu, kam se jich vejde čtyřicet. 00:15:03-0

T: Bylo nás tam ale docela hodně, bylo to docela narvaný. 00:15:04-5

R: No jo, ale přišlo by vás víc. 00:15:06-5

T: Asi jo, asi to tak je no. 00:15:09-0

R: Takže je to o organizaci. Samozřejmě dneska se tady s tím dá už pracovat, tady nejsou akce furt. Je samozřejmě problém s tou plesovou sezónou, to je úplně jasný. Tam jste prostě zastavěná, nemůžete fungovat. My jsme teď třeba... kulturní komise dala první návrh radě města. Příští rok se bude prodávat bejvalý kino. Takže jsme radě města doporučili, aby tu budovu koupila, protože to je přesně multifunkční zařízení. Neříkám, že by tam mělo bejt kino, vůbec ne. Jsou tam ale minimálně dva sály, kde se můžou pořádat akce. 00:15:44-3

T: To je supr, ano, to je pravda. 00:15:45-0

R: No jenže město koupilo letos Jizeru, tak pochybuju, že příští rok koupí další barák. Ale takhle touhle cestou. Už jsem slyšel i verzi, že dole by se vystěhovala Jendota a byl by tam taneční sál dole a tady by bylo jenom divadlo. A tady by bylo jenom divadlo, to už jsem taky slyšel. To je taky řešení. Něco ale aby to bylo rozdělený, aby se vědělo. Tak Sestry Havelkovy, na ty se netancuje, na ty se kouká, tak budou tady na radnici. My už jsme udělali samozřejmě, abysme se nemlátili, tak jsme udělali kalendář akcí tady na radnici, kde je všechno napsaný. Máme dokonce s městem ve smlouvě napsaný, že toto je jediné místo, kde to je závazný. Takže co není v kalendáři, tak prostě jako by nebylo. Už se to konečně dodržuje a tak. Takže zkoordinovat se to dá. Já si myslím, že v Bakově chybí kulturní středisko. Říkám to zcela narovinu. Myslím si, že jeden dva lidi, kteří by

byli zodpovědní za organizaci kulturních akcí samostatně jasně zaměřený, že by se tady uživilí a že by hlavně měli smysl. 00:16:47-4

T: To teda, to souhlasím. Ano, to jako občan velmi reflektuji. 00:16:56-0

R: Samozřejmě to je trošku personální problém, co si budem povídat, protože současná kulturní žena má pocit, že to spojení s knihovnou je to nejlepší, co může být, ale samozřejmě je to jenom z hlediska nějaký kontroly na dění... pocitu kontroly, že má pod kontrolou, co se tady děje. To si myslím, že je špatně. 00:17:19-8

T: A jak vnímáte další spolky jako výrazný tady, který jsou hybatele toho dění? 00:17:28-8

R: Tak třeba v kulturní komisi my sedíme společně s Monikou Čapkovou, která je furiantka, takže Baráčníci jsou furt někde. Ti furt maj milióny akcí, ale zase to nikdo neví. 00:17:45-8

T: Jo, já jsem o tom s ní právě mluvila a ona mi říkala, že s tím mají velkej problém a že mají přesně problém s tím, že jim tam chodí furt ti stejní lidi. 00:17:54-9

R: Ano, takže ty jsou aktivní jak blázen. Takže to je přesně ta věc, kterou ta kulturní komise musí udělat. Musí podpořit ty akce, který tady existují. Ne jenom ty, který jsou organizovaný městem, ale i ty, který jsou organizovaný jinejma spolkama. Takže tohle je ten jasnej spolek. Pak samozřejmě Husická církev dělá ty akce, ale to je podobnýho kalibru řekněme těm knihovnickej, jako velmi uzavřený řekněme to tak, ale ono to je potřeba samozřejmě. Zase upřímně, nemůžeme to považovat za kulturu. Já jsem řekl paní (cenzurováno), že si myslím, že v příštím roce by ty peníze, který má na kulturní akce v DPS měly jít z fondu sociálního a ne kulturního. Prostě protože to není kultura. Prostě podle mě

není kultura to, na co chodí deset lidí, i když to může být velmi kvalitní, o tom jako žádná. Takže to jsou Furianti, Husiti, teď máme nově komunitu. Tak uvidíme, co vymyslí komunitní centrum, jak tam budeme fungovat nebo nefungovat nebo co tam vůbec z toho vzejde. A pak já toho teda moc úplně dál nevidím. Ono ale upřímně zase nejsme velký. Tak jako bakovský ochotníci dělají od dubna, kromě teda léta, řekněme do prosince. Každý měsíc je tady ochotnický představení. Buď naše nebo nějakých našich kamarádů. Takže to je nějaká akce. Knihovna dělá těch akcí fakt hodně, akorát, že tam... to už jsme si řekli. Furianti to samí, není to podpořený. 00:19:38-9

T: Takže zásadní problém je v té nedostatečné podpoře a propagaci...? 00:19:48-8

R: Podpora v tom... já jsem řekl třeba na komisi, že jsem okamžitě přpravenej na to, že já si dneska tisknu, tvořím plakáty úplně sám, i když jsem hroznej grafik (smích) a že tam dávám už dneska logo Bakova a že ho tam budu samozřejmě dávat dál. Ať mi někdo řekne, jak to správně má být, a že samozřejmě ve chvíli, kdy mi město nabídne, že to pro mě bude dělat, tak úplně hned samozřejmě, jako budu rád. Potřebuju k tomu nějakýho partnera, abych mu jasně řekl, co potřebuju. To je jedna věc, podpořená propagace. A teď jsme u té propagace i jako takový, ale zároveň my musíme nepolevit. My musíme furt to tvořit. A prostě paní (cenzurováno) musí ty akce odtama nahnat třeba sem, aby prostě... proč tam jde těch čtyřicet lidí? Protože ten čtyřicátý první prostě tam byl jednou možná a ví, že už se tam nevejde. 00:20:50-6

T: Ono je fakt, že by se mohly dělat v létě akce různý třeba venku přímo na náměstí. 00:20:53-8

R: Tak a to se vůbec nedělá, že jo. My jako kulturní akce typu jarmark, sorry to ale není kulturní akce. Dobrý, letní kino, zaplat' pán bůh, že to někoho napadlo. Taky vidíte, že je úplně narvaný, i když tam hrajou pičovinu, tak je úplně narváno. 00:21:08-7

T: Lidi jsou rádi, že se něco děje, že někam můžou jít. 00:21:10-6

R: Přesně tak. Celý naše náměstí, když jsme tady dělali revitalizaci náměstí a všichni se nás ptali, jak bysme si to představovali a tak a já říkám: „Můžete mi teda říct, proč tam nen stáhlí jeviště, když tam chcete furt něco pořádat?“ Vždyť to může bejt nějakej artefakt jako opravdu hezkej. Zapomněl jsem na jednu další kulturní instituci a to jsou Zvířetice, kteří si žijou v svém vlastním životem a upřímně řečeno v tom dělaj velkej bordel. Je pravda, že na ty Zvířetice nechoděj Bakovský lidi, tam choděj cizí lidi samozřejmě, Já, když se začínaly tvořit zvířetický aktivity, tak jsem u toho vlastně byl, protože jsme dělali první Divadelní den. Ukecali mě, my totiž o prázdninách nehrajeme, protože jak hrajeme každý měsíc minimálně dvakrát, třikrát, tak jsme si řekli, že prázdniny ctíme. Takže mě sice ukecali na dvanactýho srpna a já jsem jim řekl další rok: „Hele je to naposled, já to fakt nedávám tohle.“ No a co se nestalo, tak na Divadelní den, řekl jsem to rok dopředu... a loňský divadelní den byl bez Bakovských ochotníků. 00:22:26-0

T: No tak bylo Dobrovický. 00:22:28-2

R: Dobrovice. Já nejsem namyšlenej, to vůbec ne. Já jsem jim dal kontakt na ty Dobrovice, protože to po mně chtěli. Volal jsem ale starostovi a řekl jsem mu, že si teda opravdu myslím, že Divadelní den Zvířeticích bez Bakovských ochotníků je jako hodně divnej. Taky se to samozřejmě potvrdilo. Účast byla neúplná, i když my tam hrajeme to, co už jsme tady hráli, tak vždycky ty lidi za náma přijdou, protože je to v jiný atmosféře. Takže letos je to udělaný, že budou dva Divadelní dny. Jeden je toho dvanactýho srpna a jeden je, podle toho jak já jsem jim doporučil, stejně mi to přijde jako lepší termín, třicátéhé srpna, to znamená nakonec prázdnin. Tam teda budeme hrát jenom my. A těch akcích na těch Zvířeticích je tam taky hodně, ale vzhledem k tomu, že teda si myslím, že to má paní (cenzurováno) na starosti si myslím plus mínus, tak oni si jsou proti sobě ty

akce i ty její i ty jejich. Jako v tý účasti, v tom tématu malinko a tak. To si říkám, to jako není ono. Samozřejmě paní (cenzurováno) není nadšená z kulturní komise... no to má blbý. (smích) To prostě jinak nepůjde, protože si zase myslím, že to je dobře, že to město udělalo ze svý pozice, protože přesně to směřovalo k tomu co se stejně stalo, že komunitní centrum vznikne, protože už se nasrali. Nebo chtěj něco dělat jinak. Jo, samozřejmě... nemůžem si říkat, že budeme jako velký město. Nemůžem si říkat, že budeme Liberec třeba. Nechtěl jsem říkat Prahu. (smích) Jsme vesnice, co si budeme povídat a jsme Škoda auto. A to je prostě strašnej problém. 00:24:29-3

T: Toho tady taky vnímám dost vliv. Říkám si i jestli to není třeba i tím, že ty lidi ten Bakov berou spíš jako místo, kde jen „přespávají“ jako nějakou noclehárnu a žijou aktivní život spíš v tý Boleslavy. 00:24:43-2

R: No kulturní tam taky není. Ty lidi nejsou kulturní, oni nechtěj žít kulturou, protože kultura je z mýho pohledu unavuje. Takže oni si to chtěj odmakat a máte pravdu, jdou domů. Já bych neřekl, že noclehárna, ale myslím si, že jdou domů. A jsou doma, nechtěj s nikým bejt a tak. 00:25:08-1

T: Je možný, že i to tady hraje roli. 00:25:09-6

R: Jako hraje, určitě si myslím, že jo, ale s tím neuděláme nikdy nic. Jako spíš s tím uděláme jenom to, že můžeme těm lidem ukázat, že i tou kulturou si můžou odpočinout. Takže furt nepolevit, prostě jet, prostě jet. 00:25:23-9

T: Je jedno jestli sedíte doma u televize nebo jdete sem do divadla. 00:25:28-9

R: Tak, ale když vám pak na jedno představení přijde padesát, na druhý představení přijde třicet a pak už u toho třetího se bojíte, co se teda stane. Už jsem chtěl skončit několikrát, to říkám zcela narovinu. Tak ale jako musíte to vydržet, to je jediný. 00:25:42-3

T: Co vás motivuje? 00:25:43-1

R: Já nevím, já jsem úchyl. 00:25:44-4

T: To je dobrá motivace. (smích) 00:25:45-7

R: Já jsem úchyl, já jsem takovej jako aktivista no. 00:25:53-3

T: Nevydržíte sedět? 00:25:53-9

R: No tak já v práci toho mám hodně, řekněme to tak. Zároveň to mám tak, že si můžu být malinko svým pánem, takže se tam dokážu udělat nějaký prostor. Je samozřejmě pravda, že toho lidi zase na druhou stranu zneužijou, velmi rychle že jo. Takže je potřeba si vymezit nějaký hranice, ale uděláte to nakonec tak, že jsem se přiženil do ochotnický rodiny, takže to byl automat. Děti oba dva hrajou divadlo, takže jako dobrý, taky vědí o co go a tak. A hlavně vás to baví, prostě jako to, že jsem před generálkou úplně nervózní hrozně, v pátek umřu asi pravděpodobně, ale prostě na konci je to dobrý. Na konci to je ono kvůli čemu to děláme. To je celý. 00:26:41-0

T: To je super. No a ještě co se týče města, jaký jsou třeba jaký jsou podle vás hlavní projekty, kterými by se podle vás mělo město zabývat? 00:26:53-6

R: Jako směrem k tomuhle? 00:26:54-3

T: No, třeba. 00:26:55-8

R: Já si myslím, že musí se město naučit, že existuje nějaký orgán, což je komise. Město má pocit, že je otevřený ostatním lidem, ostatním názorům. Já třeba, když jsem něco já měl jako názor nebo jsem potřeboval něco na tom městě, tak já jsem

to dal. Já jsem to nějak dal, ale není každěj takovej, kterej toho starostu pošle do prdele nebo někoho jinýho nebo naopak to nějak vymyslí, aby to klaplo. Takže tam asi ten potenciál, víc ty lidi podpořit v tom přijďte a řekněte nám, co bysme mohli. Ne blbou anketou, ale prostě posedět s nima a pokecat. Prostě ankety jsou k ničemu, ram vždycky odpovídaj jenom magoři, co si budem povídat nebo ti, co se hrozně bojejí. Prostě podpora toho, jako my jsme tady pro vás, tak nám to pojd'te říkat. 00:27:59-6

T: Mě právě docela zklamalo, teď se zavedla nějaká ta nová aplikace, ale to je zase jednostrannej kanál od města k nám. Já jsem si úplně říkala, že to bude supr, že budeme moct interagovat, dávat zpětnou vazbu. A vůbec to není. To mě třeba hrozně mrzí. 00:28:11-9

R: To si přesně já myslím, že tohle sbírání těch podnětů neexistuje. Já chápu, že třeba v kulturní komisi jsme fakt jako hodně lidí, který jsou různý, ale prostě my to taky nepostihnem, že jo. Protože ta teorie byla, že my to tam budeme nosit na to město od lidí. Ano, je to jeden kanál, to já neříkám, že není, ale těch kanálů je prostě málo. Myslím, že nejsou žádný. Jo, takže na to město se ve finále dostane moje tchyně, která si stěžuje furt na všechno. Takže stěžovatelé, takže to město je potom nasraný logicky ano, v tomhle případě se mu nedivím. Prostě to nefunguje a pak se bojí, že to bude další (cenzurováno). Takže tohle je ta otevřená komunikace jako, vy jste to řekla moc dobře, ten kanál je jednostrannej, jednosměnej. Z té druhý strany tam to není. Takže tohle si myslím, že tohle neví, jak bych nazval ten projekt. Otevřený město, Otevřená radnice, ale já na názvy projektů moc nejsem. Já jenom potřebuju, aby... ale musí se to dělat se smyslem. Musíme vědět, co všichni děláme. Když se prostě někteří členové kulturní komise činí nad tím, že ještě nemáme udělanou strategii a vizi a já jim říkám: „No protože těžko na cvičišti, lehkó na bojišti. Vy víte, co máme dělat?... No to je přece jasný... Tak mi to jmenujte, není to jasný.” Takže my to musíme dát takhle dohromady. Samozřejmě mě trvalo nějakou dobu, než jsem to město k tomu dokopal, aby se něco dělo. Teď uvidíme, jestli se ve čtvrtek na něčem

domluvíme. Ono to není úplně nutný z hlediska pro ten rok 2019, ale už je potřeba, aby lidi věděli, že kulturní komise je a že něco dělá a že má nějaký úkoly.

00:30:08-8

T: A ještě v rámci ty kulturní komise, řeší se i ta Identita? 00:30:12-2

R: To jsme měli minule, protože my jsme dostali za úkol řešit tu propagaci. Členem kulturní komise a propagační je (cenzurováno), tvůrce Identity. Bylo to tam tlačný fakt jako hodně, řeknu to takhle, hodně na sílu. Já jsem pak zatáh za brzdu a řekl jsem: „Tak podívejte se, nikdo tady z nás, co tady sedíme, kromě (cenzurováno), nevíme co to je. Co to je projekt Identity, prostě to nevíme.” Takže jsme měli prezentaci od (cenzurováno), kterej nám to fakt do detailů odprezentoval. Mohli jsme se ptát. A já jsem na konci řekl, ať si myslím o Vojtěchovi, co chci, tak jsem řekl, že to je velmi dobře udělaný. Je to propojený až do úplně posledního občana Bakova nad Jizerou, ale nedělá se to. A já říkám: „Takže tím pádem (cenzurováno), my máme část propagační naší strategie hotovou, protože my řekneme, že komise bude tvrdě trvat na tom, že město tenhle projekt dotáhne do konce a bude se podle něj chovat.” Takže my, až když jsme si tohle na tý komisi řekli, i když z nás vypadl zápis až za tejden, tak nějakým způsobem nevím jakým... druhej den bylo nový logo na webu města. Já si můžu myslet o tom logu, co chci. Nejsem úplně z toho nadšenej. Každopádně ve chvíli, kdy mi to ten (cenzurováno) vysvětlil, tak já jsem přesně věděl co mi říká, protože nejsem debil a internet mám. Takže to funguje, prostě má to smysl. Tam je ale problém v tom, že tomu to město jako samo, že si to nevzalo za svý. 00:31:58-1

T: A proč myslíte, že to tak je? 00:31:58-9

R: Protože zadali zakázku. Ta zakázka se... výberový řízení, někdo to vyhrál, někdo to udělal a tím to pro ně skončilo. To je totiž úplně to stejný jako s kulturní komisí. (cenzurováno) řval, no tak mu ji uděláme. 00:32:13-6

T: Ale není to pro ně prioritní. 00:32:15-7

R: Ne, není to vůbec. On to (cenzurováno) udělá. Takže tady zase myslel, že to udělá (cenzurováno). Za prvé (cenzurováno) na to nemá, aby to prosadil, protože je malinko v mimoni jako řekněme lidsky. Prostě toho člověka nikdo nebude poslouchat, protože on opravdu jede. To ale není vůbec jeho chyba. On to nemá ani vůbec co mít prosazovat. Město si to koupilo a město to má dělat. 00:32:47-1

T: Takže by měl být vyvíjenější tlak na starostu třeba od lidí ohledně toho? Zas lidi o tom taky pořádně nevěděj. 00:32:52-2

R: Přesně tak. Ona se udělala sice prezentace tady na náměstí v rámci letního kina, ale nic. Lidi nepotřebují přednášku, lidi potřebují vidět to logo na každý židli a oni si na něj zvyknou. To je celý. Takže my musíme... ryba smrdí o hlavy. 00:33:10-5

T: To zvnitřnit. 00:33:10-6

R: Tak. Ve chvíli, kdy není používaná Identita městem, jako takovým, tak to prostě nemá vůbec smysl. Tak to jsou vyhozený peníze. Já když jsem zjistil kolik to stálo, což ano, tu hodnotu to má, o tom žádná, ale to jsou vyhozený peníze, jestli to nebudeme dělat. 00:33:27-9

T: Takže ta kulturní komise bude i tlačit na to, aby se to prosadilo? 00:33:30-0

R: Určitě. Nebudeme dělat nic jinýho. Jako já nebudu vůbec nic dělat jinýho, než jim říkat, že tady to máte a vy to dělejte. 00:33:36-9

T: Tak to je skvělý. Tak za mě asi všechno, jestli vy máte třeba ještě něco, co by vám přišlo důležitý zmínit, co jsme neřekli. 00:33:47-6

R: Já myslím, že jsme řekli skoro všechno. 00:33:49-8

T: Dobře, tak perfektní. Tak moc děkuju. Budu držet palce, ať to teda ta kulturní komise dotáhne, protože by to stálo rozhodně za to. 00:33:54-7

R: No nemáte zač. 00:33:58-8

